БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 53
22 АПРЕЛЬ ПАЙШАНБА 1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари! Партия ва ҳукуматнинг Совет давлати қудратини ва Ватанимиз хавфсизлигини янада мустаҳкамлашга, экономика ва маданиятни яна кучли суратда юксалтиришга, халқнинг фаровонлигини узлуксиз ошириб боришга қаратилган сиёсатини амалга ошириш учун курашингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан).

ЛЕНИНИЗМ БАЙРОҒИ ОСТИДА КОММУНИЗМ ҒАЛАБАСИ САРИ, ОЛҒА!

Бугун Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг гениал асосчиси, Совет давлатининг тузучиси, кишилик жамиятининг энг улуғ генийси, жаҳон меҳнаткашларининг йўлбошчиси ва устози Владимир Ильич Ленин туғилган кунга 84 йил тўлди. Мамлакатимиз халқлари бу кунни меҳнат ғайрати ва сиёсий кўтаринкилиги ғоят ошган, партия ва совет халқининг улуғ бирлиги кучайган бир вазиятда нишонламоқдалар.

Марксизмнинг ривожланишида, жаҳон революцион ҳаракатининг тарихида бутун бир давр В. И. Лениннинг ўлмас номи блан боғлангандир. Революцион фаннинг энг улуғ корифейи В. И. Ленин илмий коммунизм асосларини яратган К. Маркс ва Ф. Энгельснинг та'лимотини жуда кўп душманларнинг ҳамласидан сақлаб қолди ва ҳимоя қилди ҳамда бу та'лимотни янги тарихий шароитларга мувофиқ равишда янада ривожлантирди.

В. И. Ленин жамиятимизнинг раҳбар ва етакчи кучи — Коммунистик партиянинг улуғ ташкилотчиси ва йўлбошчиси бўлди, чинакам революцион, жанговар пролетар партиясини вужудга келтириш соҳасида жуда кўп иш қилиб, бу партияни тузди ва чиниқтирди. Ленин тузган Коммунистик партия Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасини, социалистик жамият қуришни та'минлади ва эндиликда совет халқларини социализмдан аста-секин коммунизмга ўтиш йўлидан зўр ишонч блан олға бошлаб бормоқда.

Ленинизмнинг сўнмас идеялари Совет Иттифоқи меҳнаткашларининг коммунистик жамият қуриш учун олиб бораётган кураш йўлини ёритмоқда, жаҳон тарихи тараққиётига ўзининг қудратли та'сирини кўрсатмоқда, бутун дун'ёдаги меҳнаткашларни капитализм зулмига қарши, янги, эркин ҳаёт қуриш учун, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик ўрнатиш учун курашга илҳомлантирмоқда.

Ленин тарбиялаб етиштирган Коммунистик партия В. И. Ленин ишларининг улуғ давомчиси И. В. Сталин бошчилик қилган ўз Марказий Комитети раҳбарлиги остида Ленин вафотидан кейин ленинизмни социализм душманларининг ҳамма ҳужумларидан ҳимоя қилиб сақлаб қолди ва мамлакатимизда жаҳонда биринчи бўлиб социалистик жамият қуришни та'минлади.

Кеча Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 1954 йил 1 Май муносабати блан э'лон қилган Чақириқлари яна зўр қудрат блан жаранглаб эшитилди. Қаҳрамон совет халқи, шу жумладан областимиз меҳнаткашлари партиямиз Марказий Комитетининг Чақириқларини ғоят зўр хурсандчилик ва юксак ватанпарварлик туйғулари блан кутиб олдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Чақириқларида партиямиз раҳбарлигида совет халқи эришган оламшумул-тарихий ғалабалар, коммунизм қурилиши соҳасида қўлга киритилган буюк муваффақиятлар, кураш ва ғалабаларнинг улуғвор программаси ўз ифодасини топган. Чақириқлардаги оташин сўзлар халқимизни янги меҳнат зафарларига илҳомлантиради, Ватан бахт-саодати ва коммунизм тантанаси учун фидокорона меҳнат қилишга сафарбар этади, ер куррасидаги юз миллионларча оддий кишиларни тинчлик, демократия ва социализм учун курашга отлантиради.

— Яшасин меҳнаткашларнинг халқаро ҳамкорлик куни, барча мамлакатлардаги ишчиларнинг қардошлик куни — 1 Май!

Пролетар интернационализми байроғини баланд кўтарайлик!

— Тинчлик учун, демократия учун, социализм учун курашаётган барча халқларга қардошлик саломи!

— Яшасин халқлар ўртасида мустаҳкам тинчлик!

Партиямиз Марказий Комитетининг Чақириқларидаги бу сўзларни жаҳондаги барча тинчликсевар халқлар ўз тилларида яна зўр умид ва катта қувонч блан қайта-қайта такрорлайдилар.

Мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва шон-шуҳратининг қал'аси, бутун дун'ёда тинчликнинг мустаҳкам таянчи бўлган улуғ Совет Иттифоқи ёруғ юлдуз каби жаҳонга нур сочиб турипти, бутун дун'ёга яшаш, курашиш ва ғалаба қилишнинг олижаноб намуналарини кўрсатмоқда, тинчликсевар халқларга бахт-саодат йўлини кўрсатиб бермоқда. Ер юзидаги барча яхши ниятли кишилар Совет Ватанини тинчликнинг мустаҳкам қўрғони, жаҳон меҳнаткашларининг умид ва орзулари тимсоли, уларнинг кўз қорачиғи ва суянган тоғи деб билмоқдалар. Совет Иттифоқи урушнинг олдини олиш ва тинчликни сақлаш сиёсатини қат'ият блан олиб бораётганлигини очиқ ва равшан кўриб туриптилар. Совет халқи эрксевар халқларнинг янги урушнинг олдини олишга, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашга қаратилган ҳаракатларини қизғин ма'қулламоқда ва актив қўллаб-қувватламоқда. Коммунизм қуришдан иборат улуғ ишда мамлакатимиз эришаётган оламшумул-тарихий ғалабалар тинчлик, демократия ва социализм кучларини жанговар курашга, янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда.

Тарихий тараққиётнинг бутун бориши В. И. Лениннинг улуғ идеялари тамомила тўғри эканлигини кўрсатди. Ленинизм байроғи остида улуғ Хитой революцияси ғалаба қилди, Европа ва Осиёдаги бирқанча мамлакатларда халқ демократик тузуми вужудга келди ва мустаҳкамланди.

— Янги социалистик ҳаёт қураётган, саноат ва қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун, халқнинг фаровонлигини узлуксиз ошириш учун муваффақиятли суратда курашаётган халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашларига қардошлик саломи!

Яшасин ва мустаҳкамлансин халқ демократик мамлакатлари блан Совет Иттифоқи ўртасидаги бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг кучи унинг бутун фаолияти халққа, меҳнаткашларнинг ижодий-ғайратига чексиз ишонч блан суғорилганлигида, халқ оммаси блан чамбарчас боғланганлигидадир. Халқ партия теварагига маҳкам жипслашганлиги туфайли кучлидир.

— Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари! Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагида янада маҳкам жипслашайлик, куч ва ижодий ғайратимизни мамлакатимизда коммунизм қуришдан иборат улуғ ишга сафарбар қилайлик!

Яшасин партия, ҳукумат ва халқнинг бузилмас бирлиги!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XIX с'ездининг қарорларида, КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларида Ватанимизнинг коммунистик жамият қуриш йўлидан олға қараб қиладиган ҳаракатининг улуғвор программаси белгилаб берилди. Бу қарорлардан илҳомланган миллион-миллион совет меҳнаткашлари халқ хўжалигини янада кучли суратда юксалтиришнинг буюк программасини муваффақият блан амалга оширмоқдалар, коммунистик қурилишда актив қатнашмоқдалар.

— Совет Итифоқининг меҳнаткашлари! Партия ва ҳукуматнинг Совет давлати қудратини ва Ватанимиз хавфсизлигини янада мустаҳкамлашга, экономика ва маданиятни яна кучли суратда юксалтиришга, халқнинг фаровонлигини узлуксиз ошириб боришга қаратилган сиёсатини амалга ошириш учун курашингиз!

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети 1 Май Чақириқларида ишчилар, инженер-техникларни ишлабчиқариш майдонлари ва ускуналардан, халқ хўжалигининг ҳамма резервларидан тўла фойдаланишга, фан-техника ва илғор тажриба ютуқларини ишлабчиқаришга кенг жорий қилишга, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтиришга чақирди. Бу вазифаларни ҳеч сўзсиз амалга ошириш — саноат корхоналари ишчилари ва инженер-техник ходимларининг шарафли бурчидир.

Партия Марказий Комитети ўз Чақириқларида қишлоқ хўжалик ходимлари олдига мамлакатимиз аҳолисининг озиқ-овқат маҳсулотларига нисбатан ўсиб бораётган эҳтиёжларини яқин икки-уч йил ичида етарли миқдорда қондириш ҳамда енгил ва озиқ-овқат саноатини хомаш'ё блан та'минлаш учун социалистик қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини янада кучли суратда юксалтириш учун кураш вазифасини қўйди. Қишлоқ хўжалик ходимлари бу вазифани шараф блан бажаришлари, барча қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштиришлари, янги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириб, экин майдонларини кенгайтиришлари керак. Областимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партиямиз Марказий Комитетининг Чақириғига жавобан кўкламги дала ишларини қисқа муддатда юқори сифатли қилиб ўтказишлари, чигитни тез ва сифатли экиб олиб, ғўза парваришини кучайтириб юборишлари лозим.

Коммунистик партия халқимизнинг ҳаётий манфаатларига мос келадиган доно ички ва ташқи сиёсатни изчиллик блан оғишмай амалга ошираборіб, ишчилар синфининг деҳқонлар блан иттифоқини, халқлар дўстлигини мустаҳкамламоқда, мамлакатимизни тобора юксалиш йўлидан, барча совет кишиларининг фаровонлигини тўхтовсиз ошириш йўлидан олға бошлаб бормоқда, бутун дун'ёда тинчликни та'минлаш учун курашмоқда. Совет халқи ленинизмнинг ғолибона байроғи остида, ўзининг йўлбошчиси, жангларда чиниққан авангарди шонли Коммунистик партиянинг раҳбарлигида коммунизмнинг тўла тантанаси сари зўр ишонч блан олға бораётир.

— Яшасин коммунизм қуриш учун курашда совет халқининг илҳомлантирувчи ва раҳбарлик қилувчи улуғ кучи — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

— Маркс — Энгельс — Ленин — Сталин байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлиги остида коммунизм ғалабаси сари, олға!

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА (КОЛХОЗЛАР БУЙИЧА) ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТУҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 21 АПРЕЛЬГАЧА БУЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Планнинг бажарилиши	Бир кунлик ўсиш	Районларнинг номи	Планнинг бажарилиши	Бир кунлик ўсиш
Калинин	82,7	4,8	Ўртачирчиқ	58,3	6,9
Сирдар'ё	82,0	3,8	Ховос	57,7	2,7
Гулистон	81,0	6,4	Бўка	54,9	6,5
Чиноз	79,3	5,8	Мирзачўл	50,5	5,6
Оржоникидзе	77,6	8,2	Юқоричирчиқ	48,7	6,7
Оққўрғон	77,0	6,1	Пискент	43,1	5,6
Янгийўл	68,4	5,7	Оҳангарон	32,6	5,5
Ўртасарой	66,4	7,1	Паркент	25,3	9,3
Бекобод	65,2	7,0			
Октябрь	64,2	5,8			
Верхне-волинск	64,1	5,2	Область колхозлари бўйича:	63,4	5,9

СССР Олий Советининг мажлислари

Иттифоқ Советининг 1954 йил 20 апрельдаги мажлиси тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

20 апрельда, кундуз соат 2 да, Кремльда, Катта Кремль Саройида Иттифоқ Советининг сессияси очилди.

Депутат **Е. А. Фурцеванинг** таклифига мувофиқ сессияни Иттифоқ Советининг энг кекса депутати, қишлоқ хўжалик фанлари доктори **А. Д. Кизюрин** очади.

Депутат **Кизюрининг** нутқидан кейин Иттифоқ Советн Иттифоқ Советининг Раиси ва Раис Ўринбосарларини сайлашга киришди.

Депутат **А. П. Волков** Иттифоқ Советига Раис қилиб сайланди.

Депутатлар: **Н. Т. Кальченко, А. А. Лебедев, В. П. Мжаванадзе, З. С. Омарава** Иттифоқ Советн Раисининг ўринбосарлари қилиб сайландилар.

Иттифоқ Совети депутат **М. Т. Ефремовнинг** таклифига мувофиқ, Иттифоқ Совети мажлисларининг регламентини ҳамда Иттифоқ Совети блан Миллатлар Совети қўшма мажлисларининг регламентини тасдиқлади.

Оқсоқоллар Кенгашининг топшириғига мувофиқ депутат **Н. С. Патоличев** Иттифоқ Совети сессиясининг кун тартиби тўғрисида таклиф киритди.

Иттифоқ Совети қуйидаги кун тартибини қабул қилди:

1. Иттифоқ Советининг Мандат комиссиясини сайлаш.
2. Иттифоқ Советининг доимий Комиссияларини сайлаш тўғрисида.
3. СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш.
4. СССР Олий Совети Президиумини сайлаш.
5. СССР Ҳукуматини — СССР Министрлар Советини тузиш.
6. СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисида.

Иттифоқ Совети кун тартибидаги қуйидаги масалаларни:

СССР Олий Совети Президиумини сайлаш;

СССР Ҳукуматини — СССР Министрлар Советини тузиш тўғрисидаги масалаларни Иттифоқ Совети блан Миллатлар Советининг қўшма мажлисида муҳокама қилиш ҳақида қарор қабул қилди.

Иттифоқ Совети СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги докладни Иттифоқ Совети блан Миллатлар Советининг қўшма мажлисида тинглашга, докладни муҳокама қилишни ҳамда бюджет тўғрисида Қонун қабул қилишни палаталар бўйича айрим-айрим ўтказишга қарор қилди.

Депутатларнинг ваколатларини текшириб чиқиш учун Иттифоқ Совети 17 кишидан иборат Мандат комиссиясини сайлади.

Мандат комиссиясининг раиси И. Д. Мустафаев — Озарбайжон ССР Хачмас округидан депутат.

Мандат комиссиясининг а'золари:

Б. Ф. Омонова — Ўзбекистон ССР, Бухоро шаҳар округидан депутат; **В. Ф. Аполлова** — Краснодар ўлкаси, Туапсе округидан депутат; **Н. И. Беляев**—Олтой ўлкаси, Барнаул шаҳар округидан депутат; **Г. А. Борков** — Саратов области, Саратов—Сталин округидан депутат; **П. Б. Биков** — Москва шаҳар, Октябрь округидан депутат; **Г. Д. Жавахишвили** Грузия ССР, Батуми округидан депутат; **С. Д. Игнатьев** — Бошқирдистон АССР, Стерлитомоқ округидан депутат; **А. М. Кутирев** — Свердловск области, Каменск-Уральский округидан депутат; **К. С. Москаленко**—Москва области, Волоколамск округидан депутат; **М. А. Посмитний** — Украина ССР, Андреево-Ивановка округидан депутат; **З. Т. Сердюк** Молдавия ССР, Бельци шаҳар округидан депутат; **А. И. Струев** — Молотов области Сталин округидан депутат; **Т. Сиддиқбеков** — Қирғизистон ССР Жалолобод округидан депутат; **Е. Б. Тойбеков** — Қозоғистон ССР, Зайсан округидан депутат; **С. А. Товмасян** — Арманистон ССР, Ереван округидан депутат; **В. Е. Чернишев** — Калининград области, Калининград шаҳар округидан депутат.

Москва шаҳри, Украина ССРнинг Киев ва Қрим областьлари депутатлари группаси номидан сўзга чиққан депутат **Д. С. Полянскийнинг** таклифи блан Иттифоқ Совети қонунлар проектлари тайёрловчи Комиссияни 19 кишидан иборат қилиб сайлайди.

Комиссия раиси **М. А. Яснов** — Москва шаҳар, Москворецкий округидан депутат.

Комиссия а'золари:

А. Б. Аристов — Хабаровск ўлкаси, Хабаровск қишлоқ округидан депутат; **А. Г. Бондарь** — Белоруссия ССР, Мозирь шаҳар округидан депутат; **А. Ф. Борисов** — Челябинск области, Магнитогорск округидан депутат; **Л. И. Брежнев** — Қозоғистон ССР, Олмаота шаҳар округидан депутат; **А. М. Буеверов** — Вологда области Великий Устюг округидан депутат; **Н. И. Гусаров** — Тула области, Ефремов округидан депутат; **П. И. Доронин**—Смоленск области, Смоленск қишлоқ округидан депутат; **А. С. Желтов** — Молдавия ССР Оргеев округидан депутат; **Т. М. Зуева** — Калинин области Лихославль округидан депутат; **Н. Г. Игнатов** — Воронеж области, Семилукский округидан депутат; **Я. Э. Калнберзин** — Латвия ССР, Сталин округидан депутат; **И. К. Лебедев** — Омск области, Омск-Центральний округидан депутат; **Н. Ф. Лискин** — Ставрополь ўлкаси, Черкесск округидан депутат; **В. Г. Набиуллин** — Бошқирдистон АССР, Янгиовул округидан депутат; **А. Э. Ниёзов** — Ўзбекистон ССР, Тошкент — Сталин округидан депутат; **Д. Г. Смирнов** — Горький области Горький — Ленин округидан депутат; **Е. А. Фурцева** — Москва шаҳар, Куйбишев округидан депутат; **И. Д. Яковлев** — Новосибирск области, Татарский округидан депутат.

Арманистон ССР, Украина ССР ва Тожикистон ССР депутатлари группаси номидан сўзга чиққан депутат **С. А. Товмасяннинг** таклифи блан Иттифоқ Совети Иттифоқ Советининг Бюджет комиссиясини 26 кишидан иборат қилиб сайлайди.

Комиссия раиси **И. С. Сенин** — Украина ССР Малин округидан депутат.

Комиссия а'золари:

Т. И. Антропова — Калинин область, Вишний Волочек округидан депутат; **С. Бобоев** — Туркманистон ССР Тошовуз округидан депутат; **А. С. Борисенко** — Балашев области Хопер округидан депутат; **Н. А. Волкова** — Челябинск области Копеск округидан депутат; **Г. И. Воробьев** — Ленинград области, Волхов округидан депутат; **А. К. Грен** — Эстония ССР Таллин округидан депутат; **И. Т. Гришин** — Сталинград области Сталинград қишлоқ округидан депутат; **М. Н. Жохадзе** Грузия ССР, Гори округидан депутат; **Н. В. Елагин** — Қозоғистон ССР, Акмолинск округидан депутат; **Ф. В. Казнов** — Иваново области, Вичуга округидан депутат; **В. Г. Кожевин**, Кемерово области, Осинники округидан депутат; **А. Е. Кочинян** — Арманистон ССР Котайск округидан депутат; **П. С. Кузьмин** — Астрахань области, Астрахань қишлоқ округидан депутат; **А. Н. Ларионов** — Рязань области, Рязань шаҳар округидан депутат; **К. Т. Мазуров** — Белоруссия ССР, Брест округидан депутат; **Р. Е. Мельников** — Ўзбекистон ССР, Бухоро қишлоқ округидан депутат; **К. К. Николаев** — Свердловск области Серов округидан депутат; **Я. П. Остров** — Латвия ССР, Кулдига округидан депутат; **С. А. Петрухин** — Куйбишев области, Сергиевск округидан депутат; **Н. Э. Прошунин** — Ставрополь ўлкаси, Будёновск округидан депутат; **Н. И. Пузанчиков** — Москва области, Раменское округидан депутат; **И. Р. Раззоқов** — Қирғизистон ССР, Ўш округидан депутат; **А. М. Саланов** — Горький области, Павлово округидан депутат; **Н. И. Смирнов** — Ленинград шаҳри, Фрунзе округидан депутат; **М. Ю. Шумаускас** — Литва ССР, Алитус округидан депутат.

Ленинград шаҳри, Эстония ССР, Саратов, Омск ва Свердловск областьлари депутатлари группаси номидан сўзга чиққан депутат **Н. С. Тихоновнинг** таклифи блан Иттифоқ Совети Иттифоқ Советининг Ташқи ишлар Комиссиясини 11 кишидан иборат қилиб сайлайди.

Комиссия раиси — **М. А. Суслов** — РСФСР Саратов-Ленин округидан депутат.

Комиссия а'золари:

Б. Ғ. Ғафуров — Тожикистон ССР, Сталинобод қишлоқ округидан депутат; **А. А. Гречко** — 701-нчи сайлов округидан депутат; **А. Е. Корнейчук** — Украина ССР, Переяслав-Хмельницкий округидан депутат; **И. Г. Кэбин** — Эстония ССР, Таллин шаҳар округидан депутат; **Н. С. Патоличев** — Белоруссия ССР, Минск қишлоқ округидан депутат; **Н. В. Попова** — Иваново области, Кинешма округидан депутат; **Д. В. Скобельцин** — Украина ССР, Лисичанск округидан депутат; **А. Ю. Снечкус** — Литва ССР, Паневежис округидан депутат; **И. Г. Эренбург** — Латвия ССР, Даугавпилс округидан депутат; **У. Ю. Юсупов** — Ўзбекистон ССР, Фарҳод округидан депутат.

Шу блан Иттифоқ Советининг биринчи мажлиси ёпилади.

Миллатлар Советининг 1954 йил 20 апрельдаги мажлиси тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

20 апрельда, кундуз соат 4 да, Кремльда, Катта Кремль Саройида Миллатлар Советининг сессияси очилди.

Депутат **А. М. Пузановнинг** таклифи блан сессияни Миллатлар Советининг энг кекса депутати **А. М. Кирхенштейн** очади.

Депутат **Кирхенштейннинг** нутқидан кейин, Миллатлар Совети Миллатлар Советининг Раиси ва Раис ўринбосарларини сайлашга киришди.

Депутат **В. Т. Лацис** Миллатлар Советининг Раиси қилиб сайланди.

Депутатлардан **Н. Е. Авхимович, П. Т. Комаров, М. М. Султонова, П. Г. Тичина** Миллатлар Совети Раисининг ўринбосарлари қилиб сайландилар.

Миллатлар Совети депутат **М. А. Сужиковнинг** таклифи блан Миллатлар Совети мажлисларининг регламентини ҳамда палаталар қўшма мажлисларининг регламентини тасдиқлади.

Миллатлар Совети қуйидаги кун тартибини қабул қилди:

1. Миллатлар Советининг Мандат комиссиясини сайлаш.
2. Миллатлар Советининг доимий Комиссияларини сайлаш тўғрисида.
3. СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш.
4. СССР Олий Совети Президиумини сайлаш.
5. СССР Ҳукуматини — СССР Министрлар Советини тузиш.
6. СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисида.

Миллатлар Совети кун тартибидаги қуйидаги масалаларни:

СССР Олий Совети Президиумини сайлаш.

СССР Ҳукуматини — СССР Министрлар Советини тузиш масалаларини Миллатлар Совети блан Иттифоқ Советининг қўшма мажлисида муҳокама қилиш ҳақида қарор қабул қилди.

Миллатлар Совети СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги докладни Миллатлар Совети блан Иттифоқ Советининг қўшма мажлисида тинглашга, докладни муҳокама қилишни ҳамда бюджет тўғрисида Қонун қабул қилишни палаталарда айрим-айрим ўтказишга қарор қилди.

Миллатлар Совети депутатларининг ваколатларини текшириб чиқиш учун Миллатлар Совети 17 кишидан иборат Мандат комиссиясини сайлади.

Мандат комиссиясининг Раиси **И. Д. Назаренко** — Украина ССР, Чернигов округидан депутат.

Мандат комиссиясининг а'золари: **С. Айтбоев** — Қирғизистон ССР Иссиққўл округидан депутат; **Ф. А. Алиев** — Озарбайжон ССР, Боку-Дзержинский округидан депутат; **Н. У. Базанова** — Қозоғистон ССР, Жамбул округидан депутат; **Р. Г. Васильев** — Ёқутистон АССР, Усть-Майский округидан депутат; **М. В. Захаров** — РСФСР Ленинград қишлоқ округидан депутат; **С. А. Илялова** — Татаристон АССР, Чистополь округидан депутат; **М. Г. Кириллова** — Карел-Фин ССР, Питкяранта округидан депутат; **Г. К. Леонтьева** — Удмуртистон АССР, Ура округидан депутат; **В. П. Лецис** — Латвия ССР, Ленин округидан депутат; **В. Е. Лобанок** — Белоруссия ССР, Мозир қишлоқ округидан депутат; **А. Моллаева** — Туркманистон ССР, Калинин округидан депутат; **П. Г. Москатов** — РСФСР Ставрополь округидан депутат; **А. А. Мюрисеп** — Эстония ССР, Раквере округидан депутат; **В. Ю. Нюнка** — Литва ССР, Расейне округидан депутат; **Р. Турсунов** — Тожикистон ССР, Тоғли Бадахшон автоном области, Мурғоб округидан депутат; **Ж. Хўжаев** — Ўзбекистон ССР Қорақалпоғистон АССР, Мўйноқ округидан депутат.

Шундан кейин Миллатлар Совети Миллатлар Советининг Доимий комиссияларини сайлаш тўғрисидаги масалани қараб чиқишга киришди.

Украина ССР ва Литва ССР депутатлари группаси номидан сўзга чиққан депутат **И. И. Туряницанинг** таклифи блан Миллатлар Совети Қонунлар проектларини тайёрловчи комиссияни 19 кишидан иборат қилиб сайлайди.

Комиссиянинг раиси **М. А. Гедвилас**— Литва ССР, Мариямполь округидан депутат.

Комиссия а'золари **Г. К. Ш. Алиев** — Доғистон АССР Хасавюрт округидан депутат; **А. А. Бунятян** — Арманистон ССР Красносельский округидан депутат; **Т. С. Горбунов** — Белоруссия ССР Постави округидан депутат; **К. А. Губин** — Қирғизистон ССР Фрунзе-Свердлов округидан депутат; **К. К. Диджулис** — Литва ССР, Каунас қишлоқ округидан депутат; **В. Г. Ефимова** — Чувашистон АССР, Урмар округидан депутат; **Ф. З. Загафуранов** — Бошқирдистон АССР, Белорецк округидан депутат; **Ж. Искандаров** — Тожикистон ССР, Ҳисор округидан депутат; **И. А. Каиров** — РСФСР Калинин округидан депутат; **Ф. Д. Клемент** — Эстония ССР, Тарту шаҳар округидан депутат; **Е. П. Колущинский** — Хакасия автоном область, Ширин округидан депутат; **Т. А. Мачаварнани** — Грузия ССР, Телав округидан депутат; **Ф. И. Пизнак** — Украина ССР, Тернополь округидан депутат; **А. М. Пузанов** — РСФСР Омск округидан депутат; **К. Г. Писин** — Тоғли Олтой автоном области, Тоғли Олтой округидан депутат; **Г. Я. Рудь** — Молдавия ССР, Дрокиевский округидан депутат; **М. О. Руоколайнен** — Карель-Фин ССР, Сегеж қишлоқ округидан депутат; **Д. Сентнннёзов** — Ўзбекистон ССР, Чимбой округидан депутат;

РСФСР, Ўзбекистон ССР, Озарбайжон ССР ва Шимолий Осетия АССР депутатлари группаси номидан сўзга чиққан депутат **П. Г. Москатовнинг** таклифи блан Миллатлар Совети Миллатлар Советининг Бюджет комиссиясини 26 кишидан иборат қилиб сайлайди.

Бюджет комиссиясининг раиси **А. М. Сафронов** — Шимолий Осетия АССР, Промишленний округидан депутат.

Бюджет комиссиясининг а'золари: — **М. З. Азизов** — Татаристон АССР, Янги Чашма округидан депутат; **М. М. Алиев** — Озарбайжон ССР, Лачин округидан депутат; **И. А. Афанасьев** — Чувошистон АССР, Чебоксари округидан депутат; **Д. С. Болсохоев** — Бўрят-Мўғулистон АССР, Улан-Удэ паровозсозлик округидан депутат; **Г. П. Бутенко** — Украина ССР Красноград округидан депутат; **А. Ф. Диордица** — Молдавия ССР, Фалешти округидан депутат; **А. В. Караваев** — Удмуртистон АССР, Можга округидан депутат; **Д. Керимбаев** — Қозоғистон ССР, Чимкент шаҳар округидан депутат; **В. И. Колпаков** — Хакасия автоном области, Усть-Абакан округидан депутат; **Ф. П. Котов** — Яҳудий автоном области, Облученский шаҳар округидан депутат; **И. Е. Кулагин** — Мордва АССР, Саранск қишлоқ округидан депутат; **А. Қурбонов** — Туркманистон ССР, Казанжиқ округидан депутат; **А. Г. Магомедова** — Доғистон АССР, Лак округидан депутат; **Р. Н. Мачульский** — Белоруссия ССР, Брест округидан депутат; **Н. А. Муҳиддинов** — Ўзбекистон ССР, Наманган қишлоқ округидан депутат; **М. Д. Нартахова** — Ёқутистон АССР, Елекминский округидан депутат; **А. Е. Петрушев** — Марий АССР, Оршан округидан депутат; **П. С. Прокконен** — Карел-Фин ССР, Пудож округидан депутат; **Д. Расулов** — Тожикистон ССР, Конибодом округидан депутат; **К. Т. Тлостанов** — Кабарда АССР, Терск округидан депутат; **И. И. Туряница** — Украина ССР Ужгород округидан депутат; **М. А. Ферин**— Бошқирдистон АССР Дуван округидан депутат; **Т. С. Хетагурова** — Шимолий Осетия АССР, Ленин округидан депутат; **К. С. Цимакуридзе** — Грузия ССР, Самтреди округидан депутат; **А. М. Чимба**— Тува автоном области, Қизил шаҳар округидан депутат.

РСФСР ва Грузия ССР депутатлари группаси номидан сўзга чиққан депутат **М. Д. Чубинидзенинг** таклифи блан Миллатлар Совети Миллатлар Советининг Ташқи ишлар комиссиясини 11 кишидан иборат қилиб сайлайди.

Комиссиянинг раиси **Д. Т. Шепилов** — РСФСР Краснодар округидан депутат.

Комиссия а'золари: **И. С. Грушецкий** — Украина ССР, Ровно округидан депутат; **К. Кондучалова** — Қирғизистон ССР, Фрунзе-Первомайский округидан депутат; **М. И. Кучава** — Грузия ССР, Сухуми шаҳар округидан депутат; **М. Б. Митин** — РСФСР Иркутск округидан депутат; **Б. Авезов** — Туркманистон ССР, Красноводск округидан депутат; **Я. В. Пейве** — Латвия ССР, Бауск округидан депутат; **С. Г. Я. Рагимов** — Озарбайжон ССР, Геокчай округидан депутат; **М. А. Сужиков** — Қозоғистон ССР, Кокчетов округидан депутат; **А. А. Сурков** — Тожикистон ССР, Регар округидан депутат; **А. Н. Шелепин** — РСФСР Северний округидан депутат.

Шу блан Миллатлар Советининг биринчи мажлиси ёпилди.

Иттифоқ Совети блан Миллатлар Советининг 1954 йил 21 апрельдаги қўшма мажлиси тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

21 апрельда, эрта блан соат 10 да, Кремльда, Катта Кремль Саройида Иттифоқ Совети блан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси бўлди.

Раислик қилучи — Иттифоқ Советининг Раиси депутат **А. П. Волков** СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисида доклад қилиш учун СССР Молия министри депутат **А. Г. Зверевга** сўз беради.

Депутат Зверевнинг докладидан кейин раислик қилучи сессияда масалаларни қараб чиқиш юзасидан палаталарда қабул қилинган тартибга мувофиқ, бюджет комиссияларининг қўшимча докладлари ва СССР Давлат бюджети тўғрисидаги доклад юзасидан музокаралар палаталарнинг алоҳида-алоҳида бўладиган мажлисларида ўтказилади, деб билдирди.

Шундан кейин, раислик қилучи— Иттифоқ Советининг Раиси депутат **А. П. Волков** СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Георгий Максимилианович Маленковнинг аризасини ўқиб беради.

«Иттифоқ Совети блан Миллатлар Совети қўшма мажлисининг раисига.

СССР Конституциясига мувофиқ ва СССР Ҳукуматини тузиш тўғрисидаги масала СССР Олий Советининг муҳокамасига қўйилганлиги сабабли, Министрлар Совети ўз вазифалари бажарилиб бўлган деб ҳисоблайди ва Олий Совет олдида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилади.

СССР Министрлар Совети буни Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Советига ма'лум қилишни Сиздан сўрайди.

СССР Министрлар Советининг Раиси
Г. Маленков.

1954 йил 21 апрель».

Ҳукуматнинг аризаси муносабати блан депутат **А. И. Кириченко** (Украина ССР Киев-Ленин округи); депутат **И. В. Капитонов** (Москва шаҳри Краснаяпресня округи); депутат **И. Д. Мустафаев** (Озарбайжон ССР Хачмас округи) сўзладилар.

Депутат **А. И. Кириченконинг** таклифи блан СССР Олий Совети якдиллик блан қуйидаги қарорни қабул қилади:

«1. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети СССР Министрлар Совети Раисининг СССР Ҳукуматининг СССР Олий Совети олдида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилганлиги тўғрисидаги аризасини қабул қилади, СССР Министрлар Советининг фаолиятини ма'қуллайди ва СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Георгий Максимилианович **Маленковга** СССР Ҳукуматининг состави тўғрисидаги таклифларни Олий Советга тақдим этишни топширади.

2. СССР Министрлар Советига СССР Олий Советининг шу сессияси СССР Ҳукуматининг янги составини тасдиқлаганига қадар ўз вазифаларини бажаришни давом этдириш топширилсин».

Шу блан Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қўшма мажлиси тамом бўлади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ

Иттифоқ Совети сессиясини очиш вақтида депутат А. Д. КИЗЮРИННИНГ нутқи

Депутат ўртоқлар! Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи тўртинчи чақириқ Олий Советининг биринчи сессияси улуғ бир вақтда тўпланди. Улуғ Ватанимизнинг куч қудрати яшнамоқда. Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети ва Совет ҳукумати теварагида маҳкам жипслашган совет халқи партия ва ҳукуматнинг халқ хўжалигини янада зўр куч блан юксалтириш тўғрисидаги қарорларини муваффақият блан амалга оширмоқда.

Совет халқи қаҳрамонларча, фидокорона меҳнат қилганлиги натижасида коммунизм қуришда янги катта муваффақиятларга эришди. Совет давлатининг халқаро миқ'ёсдаги обрўйи янада юқори кўтарилди. Тинчлик, демократия ва социализм кучлари Совет Иттифоқи теварагида борган сари зичроқ бўлиб жипслашмоқда.

1954 йил 14 мартда Олий Советга ўтказилган сайловлар Коммунистик партиянинг, ҳукуматнинг ва совет халқининг улуғ бирлигини кўрсатувчи яна бир ёрқин намойиш бўлди. **(Қарсаклар)** 120 миллиондан кўпроқ киши, я'ни Совет Иттифоқидаги катта ёшли аҳолининг деярлик ҳаммаси коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун якдиллик блан овоз берди. Бу блан совет халқи совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи бўлган Коммунистик партиянинг сиёсатини ма'қуллади, унинг фаолиятини, келажак учун тузилган планларни ма'қуллади ҳамда мамлакатимизда коммунизм қуриш ишига бундан буён ҳам ўзининг бутун ижодий кучларини беришга тайёр эканлигини қат'ий изҳор қилди. **(Давомли қарсаклар).**

Мамлакатимизнинг халқлари кўпйиллик тажриба натижасида шу нарсага ишонч ҳосил қилдиларки, Коммунистик партия учун халқ манфаатларидан кўра юқорироқ манфаат йўқ. Халқнинг бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш Коммунистик партия фаолиятининг олий қонунидир.

Бундан тўрт йил муқаддам СССР Олий Советига ўтказилган сайловларда Коммунистик партия Совет давлатининг қудратини янада мустаҳкамлаш, экономикани ва маданиятни янада зўр куч блан юксалтириш, меҳнаткашларнинг фаровонлигини тинмай ошириш, СССРнинг хавфсизлигини та'минлаш ва бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш вазифасини қўйган эди.

Совет халқи шу вазифаларни Коммунистик партия раҳбарлиги остида муваффақият блан бажармоқда. Бизнинг мамлакатимиз тез сур'атлар блан олға бормоқда ва совет халқининг тинч меҳнатини тўхтатиб қўйган уруш пайтигача эришилган иқтисодий марраларни анча орқада қолдириб кетди. Совет кишилари тўртинчи бешйилликни муваффақият блан бажариб, бешинчи бешйилликнинг топшириқларини амалга ошириш учун Коммунистик партия бошчилигида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Совет Иттифоқида саноат ишлабчиқаришининг ҳажми 1953 йилдаёқ урушгача бўлган 1940 йилги даражадан икки-ярим баравар ошиб кетди. Социалистик Ватанимиз қудратининг негизи бўлган оғир саноатни ривожлантиришда катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Пўлат ишлаб чиқаришнинг, кўмир, нефть чиқаришнинг электр қуввати ҳосил қилишнинг урушгача бўлган даражасидан анча ўзиб кетилди. Саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари, маданий-маиший муассасалар ва меҳнаткашлар учун уй-жой бинолари йилдан-йилга тобора кўпроқ қурилмоқда.

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида ҳам жиддий муваффақиятларга эришди. Колхоз тузуми ўзининг улуғ ҳаётий кучини кўрсатди. Уруш вақтида вайрон қилинган колхозлар, машина-трактор станциялари ва совхозлар тўла равишда тикланди. Улар ўз Ватанимизда ишлаб чиқарилган ажойиб техника блан, тракторлар, комбайнлар ва бошқа машиналар блан та'минланди. Экин майдонлари кенгайтирилди, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосили ошди. Энди вазифа шуки, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини янада юқори кўтариш, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган ҳамма талабларини ва саноатнинг хомаш'ёга бўлган эҳтиёжларини та'минлаш керак.

Мамлакатимиз экономикасини ривожлантиришдаги муваффақиятлар, меҳнат унумининг тинмай ошиб бораётганлиги миллий даромаднинг ўсишини та'минлади. Бу эса, ишчиларнинг колхозчиларнинг ва совет интеллигенциясининг турмуш даражасини янада юқори кўтаришга имкон берди. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати саноат ва озиқ-овқат молларининг чакана нархларини камайтириш сиёсатини изчиллик блан ўтказмоқда. Партия ва ҳукумат социалистик маданиятни яшнатиш тўғрисида, халқимизнинг ма'навий бойликларини кўпайтириш тўғрисида халқ маорифини, фанни, адабиётни, сан'атни янада ривожлантириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилмоқда. Бизнинг олимларимиз билимнинг ҳамма соҳасида бирқанча катта-катта кашфиётлар блан фанни бойитдилар. Улар атом қувватини олиш методларини эгалладилар, мамлакатимизнинг жуда бой табиий ресурсларидан халқ манфаатлари йўлида фойдаланиш вазифасини муваффақият блан ҳал қилмоқдалар.

Депутат ўртоқлар! Совет давлати тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсатини изчиллик блан ўтказмоқда, барча мамлакатлар блан амалий алоқаларини мустаҳкамламоқда. Ер юзидаги миллион-миллион кишилар бизнинг Ватанимизни тинчлик байроқдори деб айтмоқдалар. Хитой Халқ Республикаси, социализм қуриш йўлига кирган барча халқ демократияси мамлакатлари тинчлик ишини Совет Иттифоқи блан бирликда ҳимоя қилмоқдалар.

Депутат ўртоқлар! Совет халқи ўз кучларига ишонади ва ўзининг келажагига далиллик блан қарайди. Бугун у ўз э'тиборини мамлакатимиз олдида турган янги вазифаларни ҳал қилишга қаратмоқда. Бу вазифалар партия XIX с'ездининг қарорларида, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларида белгилаб берилди. Партия ва ҳукуматнинг қарорларида саноатни ва қишлоқ хўжалигини янада зўр куч блан ривожлантириб, яқин икки-уч йил ичида мамлакатимиз аҳолисининг озиқ-овқат ва кенг исте'мол саноат молларини блан та'минланишини анча ошириш ва совет халқининг моддий фаровонлигини янада юқори кўтариш бўйича жанговар программа берилган.

Депутат ўртоқлар! Мамлакатимиз халқлари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Советига ўзаларининг энг яхши вакилларини сайладилар. СССР Олий Совети халққа, кўп миллатли Совет Социалистик давлатига сидқидил блан хизмат қилади **(қарсаклар)**, севикли Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлайди, коммунизм қураётган Совет Иттифоқи халқларининг дўстлигини муқаддас билиб сақлайди ва ривожлантиради.

Яшасин Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин қудратли совет халқи! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси! **(Гулдурос қарсаклар).**

Депутат ўртоқлар! Тўртинчи чақириқ Иттифоқ Советининг биринчи сессиясини очиқ деб э'лон қиламан. **(Гулдурос қарсаклар).**

Миллатлар Совети сессиясини очиш вақтида А. М. КИРХЕНШТЕЙН нутқи

Депутат ўртоқлар! Биз социализм мамлакати давлат ҳокимияти олий органининг — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг сессиясига тўпландик. 1954 йил 14 мартда СССР Олий Советига ўтказилган сайловлар Ватанимиз тарихига совет социалистик демократиясининг янги ғалабаси бўлиб, Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва халқнинг улуғ бирлигини кўрсатучи янги далил бўлиб киради. Олий Советга депутатлар сайлашда ҳамма сайловчиларнинг 99,98 проценти қатнашди. Коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун берилган 120 миллиондан кўпроқ овоз шонли Коммунистик партиямизнинг доно ички ва ташқи сиёсати бутун халқ томонидан ма'қулланганлигининг энг ёрқин ифодасидир.

Совет кишилари коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун якдил бўлиб овоз беришлари блан биз, Коммунистик партияга тўла равишда ишонамиз, у ҳамавақт ўзи айтган сўзнинг устидан чиқмоқда, биз унинг сиёсатини чин қалбимиздан ма'қуллаймиз ва қўллаб-қувватлаймиз, чунки бу сиёсат — бизнинг сиёсатимиздир, бу сиёсат халқнинг туб манфаатларига мос келадиган сиёсатдир, деб бутун дун'ё олдида қайта-қайта айтдилар! **(Қарсаклар).**

Коммунистик партиянинг сиёсати ҳарбир совет кишисига равшан ва тушунарли сиёсатдир. Коммунистик партия бундан тўрт йил муқаддам СССР Олий Совети сайловлари вақтида социалистик саноатни ва социалистик қишлоқ хўжалигини тинмай юксалтириш учун курашишни, меҳнаткашларнинг моддий даражасини ва маданий савиясини оширишни, халқ маорифини, фанни ва маданиятни янада юксалтиришни та'минлашни, жонажон социалистик давлатимизни ҳартомонлама мустаҳкамлашни, тинчликсевар ташқи сиёсатни изчиллик ва қат'ият блан ўтказишни, бутун дун'ёда тинчлик учун сабот блан курашишни, барча мамлакатлар блан амалий алоқаларини кенгайтиришни ўз олдига вазифа қилиб қўйган эди.

Ҳамма очиқ-ойдин кўриб туриптики, бу вазифалар узлуксиз бажарилиб келди ва бажарилмоқда. Совет кишилари тўртинчи бешйилликни муваффақият блан тугаллаб, бешинчи бешйиллик топшириқларини Коммунистик партиянинг синалган раҳбарлиги остида сабот блан амалга оширмоқдалар.

СССР тўртинчи чақириқ Олий Советы Коммунистик партия ва Совет ҳукумати меҳнаткашларни халқ хўжалигини янада ривожлантириш учун, халқнинг фаровонлигини тинмай юксалтириш учун курашишга сафарбар қилаётган ажойиб бир вақтда ўз ишини бошламоқда. Партия совет халқини коммунистик қурилишнинг конкрет жанговар программаси блан қуроллантирди. Партия XIX с'ездининг тарихий қарорлари, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорлари, шунингдек партия ва ҳукуматнинг бундан кейинги қарорлари меҳнаткашларни коммунизм қуришда янги муваффақиятларга эришишга илҳомлантирмоқда.

Ҳозирги шароитда энг зарур умумхалқ вазифаси шундан иборатки, социалистик индустрияни ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар негизида қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтиришга эришиш, халқ исте'мол қиладиган буюмлар блан аҳолининг та'минланишини икки-уч йил ичида анча ошириш, енгил ва озиқ-овқат саноатини хомаш'ё блан та'минлаш керак.

Мана шу ҳамма вазифаларни амалга оширишда ҳосилни кўпайтириш ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига ғалла етиштиришни кенгайтириш биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган ишдир. Партия дон хўжалигини бутун қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг асоси деб билади. Дон қанча кўп бўлса, мамлакат ҳархил қишлоқ хўжалик маҳсулотларини шунчалик кўп олади.

Бу вазифаларни муваффақият блан бажариш учун бизда ҳамма нарса бор. Социалистик саноатимиз биринчи даражали қишлоқ хўжалик техникасини тобора кўпроқ миқдорда етказиб бермоқда. Механизатор кадрлар ва деҳқончилик мутахассислари ўсиб етишди. Саноатдан ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидан ўн минглаб инженерлар ва техниклар, механиклар қишлоқ хўжалигига ишлаш учун юборилди. Қишлоқ хўжалигини яна ҳам юксалтириш учун курашда ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонларнинг иттифоқи янада кўпроқ мустаҳкамланади.

Халқ хўжалигини ривожлантиришдаги муваффақиятлар ва миллий даромаднинг ўсиши асосида совет халқи ҳаётининг моддий ва маданий даражаси анча кўтарилди, ишчилар ва хизматчиларнинг реал иш ҳақи ошди, колхозчиларнинг даромадлари кўпайди. Давлат чакана нархларни камайтиришни ҳам қўшиб ҳисоблаганда, ишчилар, колхозчилар ва хизматчилар олаётган даромадларнинг умумий миқдори фақат кейинги тўрт йил ичидагина 60 процент кўпайди. Озиқ-овқат ва саноат моллари давлат чакана нархларининг яна, урушдан кейинги йиллар мобайнида еттинчи марта камайтирилганлиги халқ фаровонлигини янада ўстиришга ёрдам беради, ҳарбир совет оиласининг бюджетига самарали та'сир ўтказади.

Ватанимизнинг янада тараққий қилишини та'минлашда совет фани катта роль ўйнаши лозим. Бизнинг олимларимиз билимнинг ҳамма соҳаларидаги катта-катта кашфиётлар блан мамлакатни бойитдилар. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқ маорифини, фанни, адабиётни, сан'атни ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда.

Биз, депутатлар бу ерда Совет Иттифоқидаги ҳамма халқларнинг, ҳамма миллатларнинг вакилларимиз. Коммунистик партия ўзининг доно сиёсати блан мамлакатимиз халқларини битта қардош оила қилиб жипслаштирди, уларнинг бузилмас дўстлиги — кўпмиллатли Совет давлати қудратининг ва шон-шуҳратининг манбаини вояга етказди. **(Қарсаклар).**

Улуғ социалистик Ватанимизнинг куч ва қудрати яшнаб бормоқда. У, жаҳон устида эркинлик ва демократия маш'али бўлиб турипти. Совет Иттифоқи тинчлик, демократия ва социализм лагерига бош бўлиб турипти. Хитой Халқ Республикаси, халқ демократияси мамлакатлари, ер юзининг ҳамма қит'аларидаги миллион-миллион меҳнаткашлар биз блан бир сафда туриб тинчлик учун курашмоқдалар. **(Қарсаклар).**

Депутат ўртоқлар! Совет Иттифоқи янги юксалиш йўлидан бормоқда. Биз, совет кишилари, саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятнинг муваффақиятлари блан фахрланамиз, лекин биз муваффақиятлар блан хотиржам бўлиб қолмаслигимиз, балки ишни далиллик блан олға силжитишимиз, коммунизм қуришда янгидан-янги ғалабаларга эришмоғимиз лозим. Коммунистик партия бизга шундай деб та'лим бермоқда.

Совет халқи олдида турган жуда катта вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг — мамлакатимиз давлат ҳокимияти олий органининг роли катта ва мас'улиятлидир. Халқнинг содиқ хизматкорлари бўлган биз, депутатлар ўз сайловчиларимизнинг юксак ишончини шараф блан оқлашимиз, мамлакатимизда коммунизм қуриш ишига ўзимизнинг бутун кучимизни беришимиз лозим.

Яшасин қудратли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин совет халқларининг абадий дўстлиги! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — улуғ Коммунистик партия! **(Гулдурос қарсаклар).**

Депутат ўртоқлар! Миллатлар Советининг биринчи сессиясини очиқ деб э'лон қиламан. **(Қарсаклар).**

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 84 ЙИЛЛИГИ

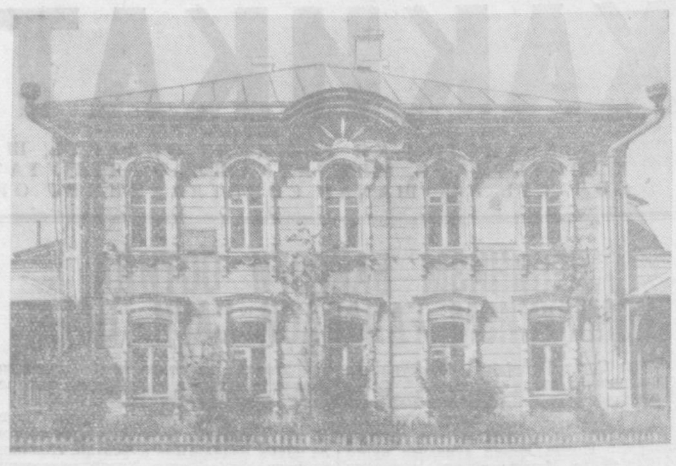

Ульяновск. Ульянов кўчасидаги В. И. Ленин туғилган уй. (ТАСС фотохроникаси)

Москва меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 84 йиллигини нишонламоқдалар

Москва меҳнаткашлари Коммунистик партиянинг асосчиси ва доно йўлбошчиси, дун'ёда биринчи Совет давлатининг ташкилотчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 84 йиллигини бутун совет мамлакати блан биргаликда нишонламоқдалар.

Пойтахтдаги корхоналар, қурилишлар, муассасалар, ўқув юртлари ва лекция залларида В. И. Ленининг ҳаёти ҳамда революцион фаолиятига бағишланган суҳбат ва докладлар ўтказилмоқда. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи Бутуниттифоқ жамиятининг Марказий лекториясида тарих фанлари кандидати М. Я. Панкратова «Социалистик қурилишда халқ оммасининг роли тўғрисида В. И. Ленин» деган темада лекция ўқиди.

20 апрельда Киров номли «Динамо» заводида, «Калибр» заводида, Владимир Ильич номли, 1-нчи подшипник заводларида, Ильич номли депо цехларида, Ленин номли Ҳарбий-сиёсий академияда В. И. Ленинга бағишланган суҳбат ва лекциялар ўтказилди. Лекторлар, докладчилар ва агитаторлар Совет мамлакатининг ҳаётидан мисоллар келтириб, Ленин идеяларининг қудратли ва ғолиб кучини кўрсатдилар, ишчилар синфи блан деҳқонларнинг буюк иттифоқи тўғрисида, Совет давлати куч ва қудратининг манба'и бўлган халқлар дўстлиги тўғрисида сўзладилар.

Москвадаги кўпгина кутубхоналарда В. И. Ленининг ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган виставкалар ташкил этилди. Совет Армиясининг Фрунзе номли Марказий уйи кутубхонасида В. И. Ленин асарлари виставкаси очилди. Ленин номли Давлат кутубхонасида ҳам шундай виставка очилади.

Кеча В. И. Ленин музейида одамлар кўп эди. Кечаги кун давомида СССР Революция музейида мингдан ортиқ меҳнаткаш бўлди.

Кеча москвалилардан бирнеча минг киши ва пойтахт меҳмонлари Қизил майдондаги В. И. Ленин ва И. В. Сталин Маззолейида бўлдилар. (ТАСС).

В. И. Ленин туғилган куннинг 84 йиллиги муносабати блан

Тошкент корхоналарида, муассасаларда ва ўқув юртларида Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленининг ҳаёти ва революцион фаолияти тўғрисида лекциялар, докладлар ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи жамият а'золари, партия комитетларининг лекторлари: «В. И. Ленин Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси», «В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг улуғ ҳамкорлиги», «Бадиий адабиётда Ленин образи» ва бошқа темаларда лекциялар ўқимоқдалар.

Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати партия комитетининг кутубхонасида ва тўқувчилар Маданият саройида виставкалар ташкил қилинди. Комбинат фабрикаларида В. И. Ленин хотирасига бағишланган махсус фотогазеталар чиқарилди.

В. И. Ленин туғилган кунга бағишланган суҳбатлар Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводида, «Қизил тонг» тикув фабрикасида, «Электрокабель» заводида ва Ўзбекистон пойтахтининг бошқа корхоналарида ҳам ўтказилди.

СССРда В. И. Ленин асарларининг нашр этилиши

Бутуниттифоқ китоб палатасининг ма'лумотларига қараганда, СССРда совет ҳокимияти йилларида Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиннинг 17.799 китоби нашр этилган. Бу китобларнинг 101 тилда нашр этилган умумий тиражи 1 миллиард 45 миллион нусхадан ортиқдир.

Совет ҳокимияти даврида В. И. Лениннинг 6.217 китоби нашр этилди. Бу китобларнинг умумий тиражи 269 миллион нусхадан ортиқдир. Ленининг асарлари 79 тилда нашр этилди.

Владимир Ильичнинг айрим асарлари кўп марта қайтадан босилди. «Халқ дўстлари» нима ва улар социал-демократларга қарши қандай курашадилар?» номли асар 88 марта, «Нима қилмоқ керак?» асари 142 марта, «Империализм капитализмнинг юқори босқичи» китоби 178 марта, «Давлат ва революция» китоби 168 марта, «Материализм ва эмпириокритицизм» китоби 91 марта, «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» китоби 114 марта нашр этилди. «Совет ҳокимиятининг галдаги вазифалари» сарлавҳали мақола 99 марта, «Улуғ почин» 112 марта нашр этилди. В. И. Лениннинг «Ёшлар союзларининг вазифалари» ҳақидаги нутқи 353 марта босилди. Бу нутқ 65 тилда жам'и 13 миллион 752 минг нусха нашр этилди.

В. И. Ленин Асарларининг тўртинчи нашри чиқарилди. Ана шу томларнинг умумий тиражи 56 миллион 728 минг нусхага етади.

1954 йил 1 апрельгача олинган ма'лумотларга қараганда, В. И. Ленин Асарлари украин, белорус, ўзбек, грузин, озарбайжон, латиш, арман тилларида русча тўртинчи нашридан таржима қилиб чиқарилган. (ТАСС).

В. И. Ленин совет давлат аппарати тўғрисида

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлиги остида ҳарқандай капиталистик мамлакатнинг ҳукумат машинасидан тубдан фарқ қиладиган давлат аппаратини яратди. Буржуа давлат аппарати меҳнаткашларни эзиш ва бостириш қуроли бўлиб, капиталистларнинг манфаатлари учун хизмат қилади. Совет давлат аппарати эса меҳнаткашларнинг эрк ва манфаатларини ифода этади. Коммунизм қуриш ишига хизмат қилиш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини тинмай ошириб бориш, социалистик тузумни, совет халқининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳарқандай душман тажовузларидан қўриқлаш — совет давлат аппаратининг асосий вазифасидир.

Совет давлатининг асосчиси улуғ Ленин янги жамият қуриш учун курашда асосий қурол бўлган Совет давлатининг моҳиятини очиб берди ва уни идора қилиш принципларини ишлаб чиқди. В. И. Ленин ўзининг «Совет ҳокимиятининг навбатдаги вазифалари», «Совет муассасаларини бошқариш тўғрисидаги қоидаларнинг дастлабки ёзмаси», «Халқ Комиссарлари Совети ҳамда Меҳнат ва Мудофаа Совети ишини янгича йўлга қўйиш тўғрисида», «Рабкринни қандай қилиб қайтадан ташкил этишимиз керак», «Оз бўлсин-у, соз бўлсин» деган асарларида ва бирқанча бошқа асарларида совет давлат аппарати қандай бўлиши кераклигини, уни содда, арзон ва меҳнаткашлар иштирок этаоладиган қилиш йўлларини кўрсатди. В. И. Ленин бу асарларида совет муассасаларида расмиятчилик, сансалорлик ва бюрократизм кўринишлари бўлмаслиги учун уларнинг ишини қандай ташкил қилиш лозимлигини аниқ кўрсатиб берди. Совет давлати аппаратини идора қилиш тўғрисидаги ленинча принциплар давлат тўғрисидаги марксистик назарияга қўшилган қимматбаҳо ҳиссадир.

Совет аппаратининг халқ блан алоқаси мустаҳкам ва бузилмасдир. Совет аппарати, ўзининг идора этилиш принциплари блан, уни меҳнаткашларнинг ўзлари идора қилиши ва меҳнаткашлар манфаатини ҳимоя қилучи аппарат бўлганлиги учун ҳам дун'ёда энг демократик, янги типдаги аппарат ҳисобланади. Совет аппарати омма блан мустаҳкам алоқа боғлаб турганлиги учун ҳам кучлидир. Коммунистик партия раҳбарлиги Совет давлат аппаратининг янада аниқ ишлашини, янада мустаҳкам бўлишини та'минлайди. Партия давлат аппарати орқали миллион-миллион ишчи ва деҳқонларни тарбиялайди, уларни давлат ишларига ўргатади ва коммунизм қурилишига жалб этади. Совет давлат аппаратининг устунлиги яна шундаки, у қонун чиқариш функцияси блан қонунларни ижро қилишни ягона процессга бирлаштиради.

Совет давлат аппаратини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқининг мустаҳкамланиши блан чамбарчас боғлиқдир. Бу иттифоқ шундай катта кучга айландики, Совет ҳокимияти бу куч орқали жамиятнинг эски кучларини тор-мор қилди, бу куч орқали ишлабчиқариш муносабатларининг ишлабчиқариш кучлари ҳарактерига албатта мувофиқ келиши қонуни советлар мамлакатида тўла эркинликка чиқди.

Ҳозирги вақтда совет халқи олдида турган коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал қилиш кўп жиҳатдан давлат аппаратининг аниқ, тартибли ва оператив ишлашини талаб қилади. Совет давлат аппаратининг кучи шундаки, уни меҳнаткашлар севадилар, қадрлайдилар, бу аппаратнинг ходимлари эса халқ хизматкорларидир.

В. И. Ленин, давлат аппаратини Коммунистик партия сиёсатига тўла бўйсундириш учун бор кучни сарф қилиш керак, деб ўргатган эди. Лениннинг бу фикри амалга оширилди. Совет давлат аппарати партия сиёсатини, унинг коммунизм қуриш бобидаги бош йўлчи амалга оширишдаги муҳим ва ишончли воситадир. Модомики, халқ хўжалигимиз ривожланаётган экан, фан ва маданият гуллаб-яшнаётган экан, халқ фаровонлиги ўсаётган экан, тинч қурилиш ҳарқандай тажовузлардан сақланаётган экан, аввало бунинг сабаби шуки, бизнинг халқимиз партия раҳбарлик қилаётган қудратли Совет давлатига, мамлакатнинг хўжалик ва маданий ҳаётини ташкил қилучи ва йўлга солиб турувчи мустаҳкам давлат аппаратига эгадир.

Коммунистик партия ҳечқачон совет аппаратига ўзгармас, қотиб қолган нарса деб қараган эмас. Улуғ Ленин ўз асарларида, Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети ўз қарорларида давлат аппаратини ҳамиша мукаммаллаштириб бориш зарурлигини тинмай уқтириб келди.

Коммунистик партия Совет ҳокимияти йилларида, социалистик қурилиш тажрибалари илгари сурган вазифалар муносабати блан, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш ва уларнинг маданий-маиший эҳтиёжларини қондириш, социализмнинг буюк ютуқларини, Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллигини душманларнинг агрессив ҳаракатларидан ҳимоя қилиш вазифаси муносабати блан, давлат аппаратини яхшилаш соҳасида жуда катта ишлар қилди. Сўнгги йилларда КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати хўжалик ва маданий қурилиш ишлари кенг авж олиб кетганлиги муносабати блан давлат аппаратини яхшилаш юзасидан бирқанча тадбирларни амалга оширдилар. Аппарат анча қисқарди ва арзонлашди, бирбирига ўхшаш ишлар блан шуғулланучи муассасалар ва идоралар бирлаштирилди ёки тугатилди. Министрларнинг ва маҳаллий ҳокимият органларининг ҳуқуқлари кенгайтирилиши, шунингдек янги иш куни режими жорий қилиниши бу соҳадаги жуда муҳим тадбирлардир. Буларнинг ҳаммаси фақат бир мақсадга, я'ни давлат аппаратининг сансалорлик ва бюрократизм бўлмагани ҳолда аниқ ва тўхтовсиз ишлашига эришишга қаратилгандир. Шу туфайли совет аппарати ўз олдида турган вазифаларни муваффақиятли равишда, тўғри ва ишнинг кўзини билган ҳолда ҳал қилмоқда.

Коммунистик партиянинг барча амалий ишлари марксизм-ленинизмнинг, тарихни чинакам яратучилар — халқдир, деган муҳим назарий қоидасига асосланган. Давлат аппаратининг меҳнаткаш омма блан алоқасини мустаҳкамлашда, давлат аппаратининг иши устидан омманинг контроль қилиб туришини кучайтиришда социалистик демократизм принципларини оғишмай амалга ошириш муҳим аҳамиятга эгадир. Бу, партиянинг XIX с'ездида кўрсатиб ўтилганидек, давлатимизни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

Ҳозирги вақтда Совет давлатининг иқтисодий базаси энг илғор, йирик социалистик саноат блан бирга ривожланаётган илғор қишлоқ хўжалигидир. Бизнинг муассасаларимизда ўз халқига содиқ бўлган совет социалистик интеллигенцияси ишламоқда. Совет аппарати оммага давлатни идора қилишни ўргатадиган чинакам мактабга айланди, чунки ҳархил комиссияларда, кенгашларда миллион-миллион гражданлар актив иштирок этадилар. Маҳаллий Советлар депутатларининг сони бир ярим миллион кишини ташкил этса, Советлар ишида иштирок этучи ишчи, деҳқон ва интеллигентлар активининг сони депутатлар сонидан бирнеча марта ортиқдир. Советлар атрофига меҳнаткашларнинг ишчилар синфи диктатурасининг ричаглари системасини ташкил этучи оммавий ташкилотлари уюшгандир. Касаба союзлари, комсомол, кооперация, маданий ташкилотлар, мудофаа ташкилотлари, хотин-қизлар ташкилотлари, спорт ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар Совет ҳокимиятини омма блан боғлайди. Совет аппарати бу ташкилотларга таянади, улар орқали меҳнаткашларни давлатни идора қилиш ишига жалб қилади. «Совет ва партия органларимиз атрофида тўпланган, миллионлардан иборат бўлган бу ташкилотлар бўлмаганда, — деб кўрсатган эди И. В. Сталин, — Совет ҳокимиятининг яшаши ва тараққий қилиши, улкан бир мамлакатга раҳбарлик қилиш ва бу мамлакатни идора қилиш мутлақо мумкин бўлмас эди» (И. В. Сталин. Асарлар, 7 том, 182—183 бетлар).

Партия Совет давлат аппарати ишидаги бюрократик кўринишларга қарши кураш масалаларига катта э'тибор бериб келди ва э'тибор бермоқда. Партия бунда Лениннинг «Модомики биз бюрократизмга қарши курашмоқчи эканмиз, бу ишга қуйи табақаларни жалб қилишимиз лозим» деган кўрсатмаларига амал қилади. Бусиз давлат аппаратини мустаҳкамлаш ва қайта қуриш ишида, бюрократизмни тугатиш ишида жиддий натижаларга эришиб бўлмайди.

Раҳбарликнинг расмий бюрократик методлари ишга катта зарар етказади. Ҳали шундай раҳбарлар борки, улар қоғозларга, буйруқларнинг «сеҳрли кучи»га ишонадилар. Улар ишнинг конкрет бориши тўғрисида ҳечнарса билмайдилар, бу ҳақда фақат ҳисоботлар вақтидагина фикр юритадилар, жонли раҳбарликни қоғозбозлик блан олмоштирадилар, кишиларни, ўз кадрларини ўрганмайдилар, улар ҳақида анкета ма'лумотларидан бошқа ҳечнарсани билмайдилар, жонли ишни қоғозлар блан кўмиб юборадилар.

Революция генийси Ленин тузган ва чиниқтирган Коммунистик партия давлат раҳбарлигининг асосий принципларини ишлаб берди. Партиянинг бу қарорларини ва В. И. Лениннинг И. В. Сталин асарларида кенгайтириб берилган кўрсатмаларини ўрганиш ва буларни амалий ишга жорий қилиш Совет давлат аппаратининг муваффақиятли ишлаши учун зарур бўлган шароитлардан биридир. В. И. Ленин, ташкилий ишлардаги асосий нарса кадрлар танлаш ва ижрони текширишдир, деб ўргатган эди. Кадрлар партия ва давлат раҳбарлигининг ҳал қилучи кучидир. Кадрлар тўғри танлаб олинмаса ва уларга тўғри тарбия берилмаса партиянинг сиёсий йўлини тўғри амалга ошириш мумкин эмас. Давлат аппарати, аввало, давлат машинасини ҳаракатга келтиручи кишилардир.

Кадрларни тўғри танлашда партиянинг муҳим принципи — ходимларни уларнинг сиёсий савиясига ва ишига қараб танлашдир. Айниқса ҳозирги вақтда мураккаб вазифаларнинг келиб чиқиши, хўжаликнинг барча тармоқлари илғор техника блан та'минланиши, Совет халқи маданий савиясининг ўсиши муносабати блан кадрларга талаб ҳам ўсди. КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва февраль-март Пленумлари қарорлари, партия ва ҳукуматимизнинг кейинги бирқанча қарорлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишни янада яхшилашни талаб этади.

Тўғри раҳбарликнинг асосий шарти, давлат аппаратини янада такомиллаштиришнинг асосий шарти, партия ва ҳукумат директивларининг ижросини системали ва оператив равишда текшириб боришдан иборат.

В. И. Ленин, ижрони текшириш — қоғозбозликни, сансалорликни камайтиришдан, раҳбарларга катта мас'улият юклашдан иборат деб кўрсатган эди. Ижрони текшириш кишиларни текшириш блан боғлиқ бўлиб, у, ходимларни тарбиялайди, аппаратни яхшилашга имкон беради ва бюрократик элементларни ва дангасаларни йўқ қилади. Шунингдек у, берилган топшириқнинг тўғри ёки тўғри эмаслигини ва мақсадга мувофиқ ёки мувофиқ эмаслигини аниқлашни ўз вазифаси қилиб олади, қимматли ташаббусларни ўз вақтида кўришга, яхши тажрибаларни умумлаштиришга ёрдам беради.

Ижрони текширишнинг энг муҳим методи унга кенг оммани жалб қилишдан иборат. Омманинг иштирокисиз масалани тўғри ҳал қилиш йўлини топиш қийин, омманинг бевосита ёрдамисиз қарорларни ижро этиш ва ижрони текшириш ҳам мумкин эмас. Большевикча раҳбарликнинг кучи ва қудрати омма блан алоқа боғлашда, бу алоқани мустаҳкамлаб боришда ва омманинг овозига қулоқ солишдадир. В. И. Ленин қуйидан келадиган сигналларга, ишчи ва деҳқонларнинг йиғилишларда чиқиб қилган танқидларига, меҳнаткашларнинг хат ва шикоятларига жуда катта аҳамият берган эди. Аммо ба'зибир ходимлар бундай принципни бузмоқдалар, сансалорликка йўл қўймоқдалар.

Совет аппаратининг айрим звеноларида бюрократизм ва сансалорликнинг барча кўринишларига қарши, меҳнаткашларнинг эҳтиёж ва талабларига э'тиборсиз, бепарво қараш фактларига қарши кураш олиб бориш, Ватанимиз гражданларининг СССР Конституциясига ёзилган муқаддас ва мустаҳкам ҳуқуқларини қўриқловчи социалистик қонунчиликни тинмай мустаҳкамлаш зарур.

Давлат аппаратининг ташкилий ишини сиёсий вазифалар даражасига кўтаришда совет давлат аппарати ишида коллегиаль тартибда ишлаш блан яккабошчиликни тўғри тушунган ҳолда ва усталик блан бирга қўшиб олиб бориш методлари жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Бу методлар Совет социалистик давлатнинг тузилиши ва иш принципи блан — демократик централизм блан мустаҳкам боғлиқдир.

Шу блан бирга В. И. Ленин коллегиаль муассасаларнинг гапхонага айланиб кетиш хавфига қарши огоҳлантирди ва шу иллатнинг олдини олиш учун зарур бўлган шартлардан бири — масалаларни олдиндан яхшилаб, пухта қилиб тайёрлаб қўйишдан иборатдир деб ҳисоблади.

Владимир Ильич давлат иши учун, халқ иши учун ҳарбир соатдан, ҳарбир минутдан тўла ва аниқ фойдаланди ва бошқаларни ҳам шунга ўргатди. Владимир Ильич муҳим давлат ишлари блан банд бўлишига қарамай, кўпгина кишиларнинг шахсий эҳтиёжлари тўғрисида ғамхўрлик қилишга ҳам ҳамиша вақт топар эди.

Ленин одамларни севарди, у жуда ҳам жонкуяр эди. Унинг ана шу фазилатлари буюк инсонпарварлик идеяларининг тантанаси йўлида курашаётган совет кишилари учун жуда ҳам яқин ва ғоят қимматлидир.

Совет муассасаларидаги барча партиявий-сиёсий ишлар давлат аппарати кадрларини юксак ғояли қилиб, коммунистик партияга садоқатли қилиб тарбиялашга, уларни давлат интизомига қат'ий риоя қилиш руҳида, раҳбар органларнинг қарор, кўрсатмаларини аниқ бажариш руҳида тарбиялашга бўйсундирилиши лозим.

М. МУСАЕВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ

СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисида

СССР Молия министри депутат А. Г. ЗВЕРЕВ доклади

Депутат ўртоқлар! СССР Ҳукумати томонидан Олий Советнинг муҳокамасига тақдим этилган 1954 йилги Давлат бюджети проекти халқ хўжалиги барча тормоқларининг янада ривожланишини акс этдиради, оғир саноатнинг ривожланишини, қишлоқ хўжалигини юксалтириш, аҳолининг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтириш юзасидан партия ва ҳукумат томонидан белгиланган тадбирларнинг амалга оширилишини зарур маблағлар блан та'минлайди, мамлакат мудофаа қувватини янада мустаҳкамлашни та'минлайди.

Бюджет проектида оғир индустрияни маблағ блан та'минлаш учун кўп пул чиқариш кўзда тутилади. Оғир индустрия социалистик халқ хўжалигидаги барча тормоқларни ривожлантириш ва Ватанимизнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш асосларининг асоси, совет халқи фаровонлигининг негизи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Бешинчи бешйиллик план топшириқларининг муваффақиятли суратда тўла ва ошириб бажарилиши натижасида бизнинг оғир саноатимиз 1953 йилда янада катта муваффақиятларга эришди. Ишлабчиқариш воситалари ишлаб чиқарадиган саноатнинг ялпи маҳсулоти 1952 йилдагига нисбатан ўникки процент кўпайди.

1953 йилда нефть, темир ва марганец рудаси чиқариш, алюминий, электр қуввати, металл қирқучи станоклар, юк автомобильлари ва енгил автомобильлар, пар қозонлари, дизельлар, домна ва пўлат қуйиш ускуналари ҳамда халқ хўжалигининг барча тормоқларини ривожлантириш учун зарур бўлган бошқа ишлабчиқариш воситалари ишлаб чиқариш программаси ошириб бажарилди.

Ватан машинасозлиги ўтган йили халқ хўжалигининг бундан кейинги техника тараққиётини та'минлайдиган кўпгина янги хил ва янги маркадаги машина ҳамда механизмлар вужудга келтирди. Энергетика, электротехника, нефть, кўмир ва металлургия ускуналарининг янги хиллари, шунингдек кўмир шахталарида, кон-руда корхоналарида ва қурилишда кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишларни механизациялаш учун керакли ускуналарнинг янги хиллари вужудга келтирилди. Енгил ва озиқ-овқат саноати учун юқори унумли ускуналарнинг янги хиллари, қишлоқ хўжалик машиналарининг янги хиллари яратилди.

Қора ва рангли металлургияга, электростанцияларга, кўмир, нефть, химия саноатига, машинасозликка, шунингдек ўрмон ва қоғоз саноатига, қурилиш индустриясига ва бинокорлик материаллари саноатига сарфланган капитал маблағ анча ортди. 1953 йилда ана шу тормоқларнинг ҳаммасига сарфланган капитал маблағ 80 миллиард сўмдан ортиб кетди.

Транспортнинг ҳамма турларини — темир йўл, денгиз ва дар'ё, автомобиль транспортини, шунингдек алоқа воситаларини янада ривожлантиришга ва тош йўллар қурилишига салкам 18 миллиард сўм капитал маблағ сарфланди.

Ўтган йиллар мобайнида оғир саноатни ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар асосида 1953 йилда Партия ва Ҳукуматнинг халқ исте'моли моллари ишлаб чиқаришни ҳартомонлама кенгайтириш ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ҳақидаги қарорларини амалга оширишга асос қўйилди, бу эса давлат бюджетининг бажарилишида ўз ифодасини топди.

Оғир саноат тормоқларида қурилиш ишларининг катта программаси бажарилиши блан бир қаторда аҳоли учун озиқ-овқат ва саноат моллари ишлаб чиқарадиган корхоналар қурилиши кенг ривожлантирилди. 1953 йилнинг иккинчи ярмида бу корхоналарни қуриш учун чиқарилган капитал маблағ йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан қарийб бир ярим баравар кўпайди. Бутун йил мобайнида халқ исте'моли моллари ишлаб чиқарадиган 300 га яқин янги саноат корхонаси ишга туширилди.

Халқ исте'моли моллари ишлаб чиқарадиган саноат 1953 йилда тез сур'атлар блан ривожланди: бу саноат маҳсулотининг ўсиши 1952 йилнинг шу давридагига нисбатан йилнинг биринчи ярмида 9 процентни ва иккинчи ярмида 14 процентни ташкил этди. 1953 йилда халқ исте'моли моллари ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди.

Ўтган йили қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тадбирлари учун бюджетдан ва давлатнинг бошқа маблағлари ҳисобидан 52,3 миллиард сўм сарфланди. Шу жумладан капитал маблағлар 12 миллиард сўмга яқинни ташкил этди, бу маблағлардан трактор, комбайн, автомобильлар, ҳархил қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоблари сотиб олиш учун, шунингдек машина-трактор станцияларидаги қурилиш ишлари учун фойдаланилди.

Жамоат қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини ривожлантириш ва мустаҳкамлашда колхозлар ҳамда колхозчиларнинг иқтисодий манфаатдорлигини ошириш йўлида кўрилаётган тадбирлар қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг жуда муҳим шартидир. Ўтган йили шу мақсадда колхоз ва колхозчилар томонидан давлатга мажбурий тартибда топшириладиган чорвачилик маҳсулотлари, картошка ва сабзавотнинг нархлари оширилди; давлат томонидан юқори нархларда ғалла, гўшт, сут, картошка ва сабзавот сотиб олиш ҳажми оширилди.

Буларнинг ҳаммаси колхозлар ва колхозчилар даромадларининг ма'лум даражада кўпайишига олиб келди. 1953 йилда колхоз ва колхозчиларнинг мажбурий тартибда маҳсулот етказиб берган ва давлатга сотган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун олган пул даромадлари 1952 йилдагига нисбатан қарийб 45 процент ортди. Юқори баҳоларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва сотиб олиш учун 1953 йилда бюджетдан қўшимча равишда салкам 9 миллиард сўм сарф қилинди.

Пул даромадларининг ортганлиги муносабати блан 1953 йилда колхозларнинг Давлат банкидаги счётларида бўлган маблағлар 85 процент, колхозларнинг Қишлоқ хўжалик банкида бўлган счётларидаги бўлинмас фондлари маблағлари эса 32 процент ортди.

Колхозчиларнинг ва бошқа гражданларнинг шахсий хўжаликларидан олинадиган қишлоқ хўжалик солиғи СССР Олий Совети ўтган сессиясининг қарорларига мувофиқ ўтган йилда анча камайтирилди.

Қишлоқ хўжалик солиғининг камайтирилиши, шунингдек солиқ соҳасида бошқа бирқанча енгилликлар берилиши натижасида колхозчилар ва қишлоқ хўжалиги блан шуғулланувчи бошқа кишилар салкам 5 миллиард сўм миқдорида қўшимча фойда қилдилар.

1953 йилда чакана мол обороти анча ўсди. Ҳукумат товар фондларини кўпайтириш юзасидан тегишли чоралар кўрди. 1953 йилда аҳолига сотилган мол (таққослаб олинган нархларда) умуман 1952 йилдагидан 21 процент ортди; матлубот кооперацияси қишлоқ жойларида 1952 йилдагига нисбатан 24 процент кўпроқ мол сотди.

Ўтган йили халқ исте'моли молларининг чакана нархлари яна камайтирилди. Бу эса чакана нархларни кейинги йилларда энг кўп миқдорда камайтириш соҳасида кўрилган тадбирларнинг биридир. Нархларнинг ана шу камайтирилишининг ўзидан аҳоли бир йилда 50 миллиард сўмдан ортиқ фойда қилди.

1953 йилда СССРнинг миллий даромади 1952 йилдагига нисбатан 8 процент кўпайди. Бу эса халқ исте'моли даражасини ошириш имконини берди. 1953 йилда ишчилар, хизматчилар ва деҳқонлар даромадларининг умумий суммаси 1952 йилдагига нисбатан (таққослаб олинган нархларда) 13 процентдан кўпроқ ортди.

1953 йилги бюджетдан социал-маданий тадбирларга 128,8 миллиард сўм сарфланди. Совет Иттифоқининг аҳолиси Давлат бюджети ҳисобидан ва чакана нархларнинг камайтирилиши ҳисобидан ҳамда меҳнаткашлар моддий фаровонлигининг оширилишини кўзда тутган бошқа харажатлар ҳисобидан 1953 йилда 195 миллиард сўм фойда олди, 1952 йилда 147 миллиард сўм фойда олган эди.

Айни замонда меҳнаткашлар ўзларининг шахсий даромадларидан бюджетга солиқ ва йиғимлар сифатида, шунингдек заёмга ёзилиш йўли блан 65 миллиард сўм, ёки 1952 йилдагидан 21 миллиард сўм кам маблағ топширдилар. Шундай қилиб, 1953 йилда ишчилар, колхозчилар, хизматчилар ўз шахсий даромадларидан бюджетга топширганларидан кўра бюджетдан 130 миллиард сўм кўпроқ маблағ олдилар, 1952 йилда эса 61 миллиард сўм кўпроқ маблағ олган эдилар.

Социалистик ишлабчиқариш ва миллий даромаднинг ўсиши асосида мамлакатнинг молияси тобора мустаҳкамланди. Дастлабки ма'лумотларга қараганда, 1953 йилда СССР Давлат бюджети қуйидаги суммаларда бажарилди: даромадлар — 539,7 миллиард сўм ва харажатлар — 514,8 миллиард сўм. Даромадлар харажатлардан 24,9 миллиард сўм ортиқ бўлди. Бу эса аввалги йиллардагидек мамлакатнинг халқ хўжалигига кредит тариқасида қўйилган маблағни кўпайтириш ва совет валютамизни янада кўпроқ мустаҳкамлаш имконини берди.

СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети

Депутат ўртоқлар! СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети Олий Советнинг тасдиқига даромадлар бўйича 571,8 миллиард сўм ва харажатлар бўйича 562,7 миллиард сўм миқдорида тақдим этилади. Даромадлар харажатлардан 9,1 миллиард сўм ортиқ.

Партиямиз ва Ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган тинч хўжалик ва маданий қурилиш сиёсати, оғир саноатни янада ривожлантириш ва шу асосда қишлоқ хўжалигини ҳартомонлама юксалтириш ҳамда халқ исте'моли моллари ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш сиёсати бюджетда ўз ифодасини топди. Давлат бюджети маблағларининг кўпчилик қисми саноатни, қишлоқ хўжалигини, транспортни, савдо-сотиқни ва халқ хўжалигининг бошқа тормоқларини ривожлантиришга, совет халқининг моддий ва маданий фаровонлигини оширишга сарф қилинади.

Бюджет маблағлари нималарга сарф қилинади

1954 йилда халқ хўжалигига 326,7 миллиард сўм, шу жумладан Давлат бюджетидан 216,3 миллиард сўм ва хўжалик ташкилотларининг ўз маблағлари ҳисобидан 110,4 миллиард сўм сарф қилинади. Давлат томонидан халқ хўжалигига қилинадиган харажатлар 1953 йилнинг дастлабки якунларига нисбатан 19,8 процент ортади.

Капитал маблағ чиқариш учун ва хўжаликнинг оборот фондларини кўпайтириш учун 184,9 миллиард сўм, шу жумладан, бюджетдан 121,1 миллиард сўм ажратиш кўзда тутилади.

Йирик капитал маблағлар чиқарилиши 1954 йилда саноат, қишлоқ хўжалиги, транспортнинг ва халқ хўжалигидаги бошқа тормоқларнинг асосий фондларини анча ошириш, кўпгина янги заводлар, фабрикалар, электростанциялар, шахталар қуриш, шунингдек уй-жой ва маданий-маиший қурилишни кенгайтириш имконини беради.

Халқ хўжалигини ривожлантириш плани ва бюджет проекти ишлабчиқариш воситаларини кенг миқ'ёсда ишлаб чиқаришни та'минлаш учун, шунингдек қишлоқ хўжалигини, енгил ва озиқ-овқат саноатини кескин суратда ривожлантириш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган оғир саноатни янада ўстиришни кўзда тутади.

Қора ва рангли металлургияга, электростанцияларга, кўмир, нефть, химия саноатига, машинасозликка, шунингдек ўрмон ва қоғоз саноатига, қурилиш индустрияси ва бинокорлик материаллари саноатига чиқариладиган капитал маблағ анча кўпайтирилади. 1954 йилда саноатнинг ана шу тормоқларига чиқариладиган капитал маблағлар ҳажми 90 миллиард сўмдан ортиқдир. Бу эса, ўтган йилдагига нисбатан қарийб 10 миллиард сўм кўп.

1954 йилда чўян, пўлат, прокат ишлаб чиқаришни, кўмир ва нефть чиқаришни, электр қуввати, ускуналар ишлаб чиқаришни, шунингдек оғир саноат маҳсулотларининг бошқа турларини ишлаб чиқаришни янада ўстириш та'минланади.

Озиқ-овқат моллари ва кенг исте'мол моллари саноати корхоналари қурилишига 1953 йилда 7,6 миллиард сўм ажратилган бўлса, бу йил 14 миллиард сўмдан ортиқ маблағ чиқарилади.

Бу йил халқ исте'моли моллари ишлаб чиқариш бешинчи бешйиллик планда 1955 йилга мўлжалланган даражага етказилади. Демак, халқ исте'моли моллари ишлаб чиқариш юзасидан бешйиллик план муддатидан илгари тўрт йилда бажарилади **(Давомли қарсаклар).**

1954 йилда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги тадбирларга кўп маблағ ажратилади. Бюджет ҳисобидан ва бошқа манба'лар ҳисобидан қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун давлат томонидан бўладиган харажатлар 74,4 миллиард сўмни ташкил этади ва 1953 йилдагига нисбатан 42,4 процент ортади. Шу блан бирга, 1954 йилда қишлоқ хўжалигига 21 миллиард сўм, ёки 1953 йилдагидан қарийб 80 процент кўп капитал маблағ чиқариш кўзда тутилади. Партия ва Ҳукуматнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини бажариш блан боғлиқ бўлган қўшимча харажатлар, тайёрлаш ва сотиб олиш нархларининг оширилганлигини ва солиқларнинг камайтирилганлигини ҳисобга олганда, 1954 йилда 1952 йилдаги даражага нисбатан қарийб 47 миллиард сўмни ташкил этади.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун бюджетдан чиқариладиган маблағларда машина-трактор станцияларини янада мустаҳкамлашга қилинадиган харажатлар катта ўрин тутади. Бу йил машина-трактор станцияларини мустаҳкамлаш ишларига 30,8 миллиард сўм, ёки 1953 йилга нисбатан 10,2 миллиард сўм кўпроқ маблағ ажратилади. Совхозларни ривожлантириш соҳасидаги тадбирларга анча маблағ сарфланади. Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш соҳасидаги тадбирларнинг амалга оширилиши пул блан тўла та'минланади.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва сотиб олиш нархларининг 1953 йилда оширилганлиги, шунингдек давлат томонидан сотиб олинадиган маҳсулот ҳажмининг кўпайтирилганлиги муносабати блан 1954 йилда бюджетдан қилинадиган харажатлар 23,3 миллиард сўмни ташкил этиши керак. Бу чора жамоат хўжалигини ривожлантиришда колхозлар ва колхозчиларнинг иқтисодий манфаатдорлигини янада оширишга хизмат қилади.

СССР Олий Советининг бешинчи сессиясининг қарорига мувофиқ, деҳқонларга солиқ солиш тартибининг ўзгартирилганлиги колхозчиларнинг шахсий хўжалигида чорвачиликни ривожлантиришга ҳозирнинг ўзидаёқ ижобий та'сир кўрсатмоқда ва томорқа участкаларидан яхши фойдаланишга ёрдам беради. Солиқларнинг камайтирилиши натижасида колхозчилар ва қишлоқ хўжалиги блан шуғулланувчи бошқа кишилар 1954 йилда 1952 йилдагига нисбатан 8,2 миллиард сўм кам солиқ топширадилар.

Товар обороти соҳасида бешйиллик план топшириғи 1954 йилда муддатидан илгари бажарилмоқда. 1954 йилда товар обороти ҳажми (таққослаб олинган нархларда) 1950 йилдагига нисбатан 75 процент ортади, ҳолбуки бешинчи бешйиллик планда товар оборотини 1955 йилга келганда 70 процент ошириш ҳақида топшириқ берилган эди.

Яқинда озиқ-овқат ва саноат молларининг давлат чакана нархлари яна камайтирилди. Бунинг натижасида аҳоли йилига қўшимча равишда камида 20 миллиард сўм фойда олади; бу йилнинг бюджетида ана шу мақсад учун зарур маблағлар ажратиш кўзда тутилган. Бешинчи бешйилликнинг тўрт йили мобайнида (1951—1954 йиллар) халқ исте'моли моллари давлат чакана нархларининг камайтирилиши 1950 йилдаги даражадан 25 процентдан ортиқ бўлади. Совет Иттифоқининг аҳолиси ҳозирги вақтда озиқ-овқат маҳсулотларини ва саноат молларини 1947 йилдаги нархлардан 2,3 баравар кам бўлган нархларда сотиб олмоқда.

Бюджетда савдо ташкилотларининг оборот маблағларини янада кўпайтириш кўзда тутилади. Бу чора молларнинг ассортиментини кўпайтиришга ёрдам беради.

Ишлабчиқариш ва товар оборотининг ўсиши муносабати блан халқ хўжалигини ривожлантириш плани 1954 йилда транспортнинг барча турлари бўйича юк оборотини кўпайтиришни кўзда тутади. 1954 йилда транспорт ва алоқанинг ҳамма турларини ривожлантириш учун 38,8 миллиард сўм, шу жумладан бюджетдан 21,4 миллиард сўм сарфланади. Шу блан бирга, 18,6 миллиард сўм миқдорида капитал маблағ чиқарилади ва бу маблағ 1953 йилдагига нисбатан 5 процентдан зиёд ортади.

Депутат ўртоқлар! Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқимизнинг моддий фаровонлигини узлуксиз ошириш ва социалистик маданиятни ривожлантириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Бу йил социал-маданий тадбирларга 141,3 миллиард сўм, ёки ўтган йилги бюджет ижросининг дастлабки якунларига нисбатан қарийб 10 процент кўп маблағ чиқариш кўзда тутилди. Умумий та'лимга, кадрлар тайёрлашга, фан, сан'атни юксалтиришга ва маориф соҳасидаги бошқа тадбирларга 67,1 миллиард сўм, соғлиқни сақлаш ва физкультура ишларига 29,3 миллиард сўм, социал страхованиега, пенсия беришга ва кўпболали ҳамда болали ёлғиз оналарга нафақа тўлашга 44,9 миллиард сўм сарф қилинади.

1954 йилда бошланғич ва ўрта мактабларда, техникумларда ва олий ўқув юртларида ўқучилар сони ортади. Бир йилнинг ўзидагина ўрта мактабни тамомлаб чиқучи ўқучилар сони 1953 йилдагига нисбатан тахминан икки баравар кўпаяди. Бу эса, Коммунистик партия XIX с'ездининг умумий ўрта та'лимни ривожлантириш соҳасида қўйган вазифаларини амалга оширишда катта муваффақиятларга эришилганлигини исбот этади. 1954 йилда олий ўқув юртлари ва техникумларга бир миллиондан ортиқ киши қабул қилинади.

Совет фанини ривожлантиришга кўп маблағ ажратилади. 1954 йилда СССР Фанлар академияси, иттифоқчи республикаларнинг Фанлар академиялари, илмий-текшириш институтлари учун бюджетдан ва бошқа манба'лардан 9,5 миллиард сўмдан ортиқ маблағ чиқарилади.

1954 йил бюджетида касалхоналар, поликлиникалар, амбулаториялар, туғруқхоналар, болалар яслилари ва бошқа соғлиқни сақлаш муассасаларини та'минлаш учун чиқариладиган маблағ кўпайтирилади; дам олиш уйлари ва санаториялар кенгайтирилади.

1954 йил давлат бюджетида социал страхование маблағлари 24,7 миллиард сўм миқдорида белгиланди. Бу эса ўтган йилдагидан 6,7 процент ортиқдир. Бу маблағлар меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотган кишиларга нафақа беришга, пенсиялар тўлашга, санатория ва дам олиш уйлари путёвкаларининг қимматини тўлашга ва ишчилар ҳамда хизматчиларнинг бошқа эҳтиёжларига сарф қилинади.

Ҳукумат 1954 йилда уй-жой қурилиши соҳасида кенг программани амалга оширишни мўлжаллади; давлат йўли блан уй-жой қурилишига 25,5 миллиард сўм ажратиладики, бу эса ўтган йилги миқдордан анча ортиқдир.

Давлат томонидан социал-маданий тадбирларга қилинаётган харажатларнинг кўпайтирилганлиги, халқ исте'моли молларининг давлат чакана нархларининг яна камайтирилганлиги, шунингдек қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва сотиб олиш нархларининг оширилганлиги натижасида ва бошқа тадбирлар кўрилиши натижасида Совет Иттифоқининг аҳолиси 1954 йилда бюджет ҳисобидан 1953 йилдагига нисбатан қўшимча равишда қарийб 45 миллиард сўмга яқин миқдорда фойда олади.

Совет давлати тинч хўжалик ва маданий қурилишнинг кенг планларини амалга ошириш блан бирга мамлакат мудофааси тўғрисида доим ғамхўрлик қилмоқда.

1954 йил бюджетида мудофаа ишларига бўладиган харажатлар 100,3 миллиард сўм миқдорида белгиланди. Бу эса, бюджетдан қилинадиган барча харажатларнинг 17,8 процентини ташкил этади. СССР Давлат бюджетида кўзда тутилган маблағлар мамлакатнинг зарур мудофаа қобилиятини та'минлайди ва совет кишиларининг тинч меҳнатини ҳамда Ватанимизнинг хавфсизлигини қўриқлаётган СССР қуролли кучларининг такомиллаштирилишини та'минлайди. **(Қарсаклар).**

Совет давлати ўзининг тинчлик сиёсатида иқтисодий муносабатларни ривожлантиришга ўз навбатида интилаётган мамлакатлар блан иқтисодий муносабатларни ривожлантириш — халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашнинг муҳим фактори, деган фикрга асосланади. СССР бошқа мамлакатлар блан ташқи савдо алоқаларини доим кенгайтириб келмоқда. Ҳолбуки империалистик давлатларнинг ва, биринчи галда, АҚШнинг ҳукмрон доиралари СССР блан ташқи савдонинг ривожлантирилишига ҳарқандай йўллар блан халақит бермоқдалар. Империалистик давлатларнинг бундай сиёсати даставвал ана шу мамлакатларнинг экономикасига зарар етказади, ана шу мамлакатлардаги аҳолининг иш блан та'минланишини қисқартиради ва унинг турмуш даражасини пасайтиради.

Шу сабабдан, барча мамлакатлар аҳолисининг ғоят кенг табақалари Совет Иттифоқининг тинчликни мустаҳкамлашга ва чет давлатлар блан амалий иқтисодий муносабатларни кенгайтиришга қаратилган сиёсатини қизғин қувватламоқдалар. Барча мамлакатларнинг аҳолиси тинчликни ҳимоя қилишдан ва халқаро муносабатлардаги кескинликнинг юмшатилишидан астойдил манфаатдордир.

Бюджетнинг даромадлари

Бюджет проектида кўзда тутилган харажатлар бюджетнинг даромад қисмига тушадиган маблағлар блан тўла та'мин этилади.

1953 йилги Давлат бюджетидагидек 1954 йилги бюджетида ҳам социалистик корхоналардан олинадиган тушумлар анча ортади ва айни вақтда аҳолидан олинадиган солиқлар яна камайтирилади. 1954 йилда СССР Давлат бюджети даромадларининг умумий ҳажми 571,8 миллиард сўм бўлгани ҳолда, социалистик хўжаликдан олинадиган тушумлар 497 миллиард сўмни, ёки бюджетдаги барча даромадларнинг 86,9 процентини ташкил этади.

Бюджетнинг социалистик корхоналар ва ташкилотлардан олинадиган даромадлари маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан ва маҳсулотнинг таннархини камайтириш юзасидан тасдиқланган халқ хўжалик планига асосан белгиланди. Оборотдан олинадиган солиқлар 234,3 миллиард сўм миқдорида, корхоналар ва ташкилотларнинг фойдаларидан ажратмалар эса 92,6 миллиард сўм миқдорида белгиланди.

Ҳарбир корхонанинг маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган планларни тасдиқланган ассортимент ва таннархни камайтириш юзасидан берилган топшириқларга мувофиқ бажариши, хўжалик ва молия ишларининг ҳамма соҳаларида молия интизомига қаттиқ риоя қилиниши, иқтисодий тежашнинг оғишмай амалга оширилиши бюджет даромадларининг олиниши учун зарур шартдир.

1954 йилги Давлат бюджетида аҳолидан олинадиган солиқлар 45,7 миллиард сўм миқдорида белгиланди, бу эса бюджетдаги даромад қисмининг 8 процентини ташкил этади. Қишлоқ хўжалик солиғи тушумлари 4,2 миллиард сўм миқдорида белгиланди. 1954 йилда қишлоқ аҳолисидан олинадиган солиқ 1952 йилдагига нисбатан 2,5 баравардан зиёд камаяди.

Аҳоли ўртасида давлат заёмларини тарқатиш орқасида 1954 йилги бюджетга тушум 15,9 миллиард сўм миқдорида мўлжалланди. Бу йил ютуқлар шаклида ва заём қимматини тўлаш тиражлари бўйича аҳолига давлат бюджетидан бериладиган маблағ 10,5 миллиард сўмни ташкил этади.

Меҳнат орқасида тўпланган жамғармаларнинг тобора ортаётганлиги мамлакатимиз аҳолисининг моддий фаровонлиги ўсаётганлигини яққол кўрсатучи мисоллардан биридир. 1954 йилда аҳолининг омонат кассаларига қўядиган пулларининг 9,5 миллиард сўм ортиши кўзда тутилади, йилнинг охирига келганда омонат кассаларига қўйилган пулларнинг умумий суммаси 48 миллиард сўмдан ортиб кетади.

Иттифоқчи республикаларнинг бюджетлари

Иттифоқчи республикаларнинг республика бюджетларини ва маҳаллий бюджетларни ўз ичига олган давлат бюджетлари 1954 йилда жам'и 119,5 миллиард сўм миқдорида, я'ни ўтган йилдагига нисбатан 13,7 миллиард сўм ортиқ миқдорда белгиланди.

1954 йилда иттифоқчи республикалар бюджетларининг анча ортиши республика халқ хўжалигининг барча тормоқларини — саноатни, қишлоқ хўжалигини, уй-жой—коммунал хўжаликни, йўл хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан, халқ исте'моли моллари ишлаб чиқаришни ва маданий қурилишни кескин суратда ривожлантиришни та'минлаш юзасидан Министрлар Советлари олдида ва меҳнаткашлар депутатлари Советлари ижроия комитетлари олдида турган энг муҳим вазифалар блан бевосита боғлиқдир.

Иттифоқчи республикаларнинг бюджетларида республика ва маҳаллий аҳамиятга эга бўлган корхоналар ва ташкилотлар учун бўладиган молиявий харажатлар 35,5 миллиард сўмни ташкил этади, хўжаликнинг ўз маблағларини ҳам қўшганда — 56,9 миллиард сўмни ташкил этади, демак 1953 йилдагига қараганда 56,6 процент кўпаяди.

Бу йил маҳаллий ва ёқилғи саноатини ривожлантириш учун ажратиладиган капитал маблағлар 1953 йилдагига нисбатан 45 процент кўпаяди.

Республика ва маҳаллий бюджетларда социал-маданий тадбирлар учун кўп маблағлар берилиши кўзда тутилади. 1954 йилда бу мақсадлар учун 73,2 миллиард сўм ажратилади, шундан маорифга 41,4 миллиард сўм, соғлиқни сақлаш ва физкультурага 22,7 миллиард сўм ажратилади.

Иттифоқчи республикаларнинг 1954 йилги буюджетларининг ҳажми қуйидаги суммаларда мўлжалланган: РСФСР—66 миллиард 570 миллион сўм, Украина ССР—22 миллиард 988 миллион сўм, Белоруссия ССР—4 миллиард 289 миллион сўм, Ўзбекистон ССР—3 миллиард 738 миллион сўм, Қозоғистон ССР—5 миллиард 313 миллион сўм, Грузия ССР—2 миллиард 775 миллион сўм, Озарбайжон ССР—2 миллиард 57 миллион сўм, Литва ССР—1 миллиард 741 миллион сўм, Молдавия ССР—1 миллиард 406 миллион сўм, Латвия ССР—1 миллиард 654 миллион сўм, Қирғизистон ССР—1 миллиард 250 миллион сўм, Тожикистон ССР—1 миллиард 272 миллион сўм, Арманистон ССР—1 миллиард 221 миллион сўм, Туркманистон ССР—1 миллиард 75 миллион сўм, Эстония ССР—1 миллиард 179 миллион сўм ва Карель-Фин ССР—950 миллион сўм.

Иттифоқчи республикаларнинг бюджетларида кўзда тутилган даромадлар тўла ва ўз муддатида олиниши, бюджет маблағларидан эса тўғри ва самарали фойдаланиш зарур.

Броқ айрим республика ва маҳаллий органлар бюджетда кўзда тутилган ресурсларни сафарбар қилишда зарур саботлилик кўрсатмаётирлар ва маблағлардан нотўғри фойдаланишга йўл қўймоқдалар. Шу муносабат блан айтиб ўтиш керакки, Қирғизистон ССР ва Туркманистон ССР бюджетлари кейинги икки йил давомида бажарилмасдан келмоқда. 1953 йилда Владимир ва Новосибирск областьларининг бюджетлари ҳам бажарилмади.

Республика ва маҳаллий аҳамиятга эга бўлган хўжалик ташкилотларининг ишлабчиқариш ва молия планларини бажаришлари устидан контроль қилиш ҳалигача бўш олиб борилмоқда. Бунинг натижасида Карель-Фин ССРда, Бошқирдистон АССРда ва Воронеж областида кўп корхоналар ҳамда хўжалик ташкилотлари 1953 йилда фойдалар олиш ва бюджетга тўловлар ўтказиш планларини бажармадилар ҳамда оборот маблағларнинг етарли бўлмай қолишига йўл қўйдилар.

Олтой ўлкасида, Тюмень, Ярославль ва Киров областьларида меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари молия ишини яхшилаш масалалари блан ҳали кам шуғулланмоқдалар. Бу ўлка ва областьларда 1953 йилда ма'мурий-идора ходимлари учун давлат маблағларини қонунга хилоф равишда сарфлашга, пландан ташқари капитал маблағлар ажратишга ва бошқа харажатларга йўл қўйилди.

Бюджетни ижро этишдаги камчиликларни битириш, даромадлар қисмини бажариш соҳасидаги ишларни яхшилаш, бюджет маблағларидан қанчалик тўғри фойдаланилаётганлигини текширишни ҳамда корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг хўжалик ва молиявий фаолияти устидан контроль қилишни кучайтириш, давлат маблағларини сарфлашда иқтисодий тежашга қаттиқ риоя қилиш зарур.

Меҳнат унумини ошириш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва иқтисодий тежаш— бюджетни бажаришнинг жуда муҳим шартидир

Депутат ўртоқлар! 1954 йилда Давлат бюджетини муваффақиятли бажариш хўжалик ичидаги жамғармаларни қат'иян кўпайтиришни ва улардан энг рационал ҳамда тежаб-тергаб фойдаланишни талаб қилади.

Ишлабчиқаришни узлуксиз кенгайтириб бориш ва маҳсулотнинг таннархини ҳамда муомала чиқимларини систематик равишда камайтириб бориш, маблағларни сарфлашда қаттиқ иқтисодий тежашни амалга ошириш хўжалик ичидаги жамғармаларни кўпайтиришнинг асоси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

1954 йилги Давлат бюджети социалистик хўжаликдан олинадиган даромадларни халқ хўжалик планида маҳсулот ҳажмини кўпайтириш ва маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан белгиланган топшириқларга асосланиб белгилайди. Планда саноат маҳсулотининг таннархини 4,4 процент, темир йўлларда юк ташиш таннархини 2,6 процент, қурилиш-монтаж ишларининг баҳосини 3 процент ва муомала чиқимларини 4,7 процент камайтириш кўзда тутилган.

Корхоналар ва хўжалик ташкилотлари бу йил жам'и 123,2 миллиард сўм миқдорида, ёки 1953 йилдагига қараганда 33,4 миллиард сўм миқдорида кўп фойда олишлари лозим. Юқорида айтиб ўтганимдек, фойдалардан бюджетга топшириладиган ажратмалар 1954 йилда 92,6 миллиард сўм миқдорида, ёки 1953 йилдагидан 22,3 миллиард сўм ортиқ белгиланган.

Саноат маҳсулотининг таннархини камайтириш ишида ижтимоий меҳнат унумини систематик равишда ошириб бориш биринчи даражали аҳамиятга эгадир.

Бизнинг мамлакатимизда меҳнат унумини тез ошириш учун ҳамма шароит яратилди. Оғир саноатнинг ва айниқса машинасозликнинг ривожланиши халқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини илғор техника блан та'минлаш имкониятини берди. Оғир ва кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш, ишлабчиқаришни электрлаш ва автоматлаш кенг миқ'ёсда амалга оширилмоқда.

СССР халқ хўжалигида малакали ишчи кадрлар, инженер-техник ходимлар ҳамда бошқа мутахассислар ва хўжалик раҳбарлари кадрлари бор. Ишчилар ва хизматчилар тайёрлаш ҳамда уларнинг малакаларини ошириш кенг миқ'ёсда олиб борилмоқда. Давлат 1954 йилда оммавий касбларда ишловчи кишилардан жам'и 8 миллионга яқин ишчи ва хизматчи кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш учун бюджетдан ва бошқа манба'лардан 3,1 миллиард сўм ажратади ҳамда меҳнат резервлари орқали кадрлар тайёрлаш учун 5,4 миллиард сўм ажратади.

Кўп тормоқларда меҳнат унумини оширишнинг барча мавжуд имкониятларидан ҳали унчалик тўла фойдаланилмаётир.

Ишлабчиқаришни ташкил қилишдаги жиддий камчиликлар оқибатида 1953 йилда ва 1954 йилнинг биринчи кварталида Ўрмон ва қоғоз саноати министрлиги Кўмир саноати министрлиги, Транспорт ва оғир машинасозлик министрлиги, Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Озиқ-овқат моллари саноати министрлиги меҳнат унумини ошириш топшириқларини бажармадилар.

Ўрмон ва кўмир саноатида меҳнат унумини ошириш иши айниқса ёмон аҳволдадир.

СССР Ўрмон ва қоғоз саноати министрлиги бўйича ёғоч тайёрлаш ишларини механизациялаш даражаси кескин суратда кўтарилган бир шароитда бир ишчи ташиган ёғоч материалларнинг миқдори 1953 йилда 1940 йилдагидан 4 процент кам бўлди. Ёғоч тайёрлаш корхоналарида меҳнат унуми юзасидан белгиланган планлар кейинги бирнеча йил давомида бажарилмай келмоқда ва бир ишчининг бажараётган иши деярлик бир даражада туриб қолмоқда. Ба'зи комбинатларда, масалан, «Удмурдлес» ва «Свердлес» комбинатларида 1953 йилда меҳнат унуми 1952 йилдагига нисбатан ҳатто камайиб кетди.

Ҳукумат систематик равишда жуда катта ёрдам кўрсатаётганига қарамай, Кўмир саноати министрлиги меҳнат унуми юзасидан берилган топшириқларни ҳам бажармаётир. 1953 йилда кўмир шахталарининг ярмидан кўпи меҳнат унуми юзасидан берилган топшириқларни бажармади. Меҳнат унуми соҳасида ҳатто урушдан аввалги даражага ҳам етиб олмаган шахталар, трестлар ва комбинатлар бор. Масалан Ворошиловградуголь комбинати бўйича 1953 йилда бир ишчининг кўмир чиқариши урушдан аввалги миқдоридан 8 процент кам бўлди.

Техникадан қониқарсиз фойдаланиш ва меҳнатни ташкил қилишда жиддий камчиликлар ўрмон, кўмир саноати ва бошқа саноат тормоқларида меҳнат унумини оширишга халақит бераётган факторлардан биридир.

1953 йилнинг охирида ёғоч тайёрлаш корхоналарида ишга яроқли трелер лебедкаларининг фақат тўртдан бир қисми ва трелер тракторларининг ва ёғоч ташийдиган автомобильларнинг ярмидан сал кўпроқ қисми ишлади. Бу механизмлар ёрдами блан қилинадиган ишлар юзасидан белгиланган нормалар бажарилмади.

1953 йилда айрим кўмир шахталарида мавжуд кўмир комбайнлари, кўмир қазиш ва кўмир ортиш машиналарининг фақат 55—60 процентидангина фойдаланилди.

Кўп корхоналарда ишнинг бир ме'ёрда олиб борилмаслиги, я'ни ойнинг учинчи декадасида маҳсулот ишлаб чиқариш биринчи декадада маҳсулот ишлаб чиқаришдан кўп даража ортиқ бўлиши меҳнат унумига ёмон та'сир қилмоқда. Бу ҳол машина-ускуналардан тўла фойдаланмасликка ва ишчи кучидан рационал фойдаланмасликка олиб келади.

1954 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш планида меҳнат унумини саноатда 8,3 процент ва қурилишда 8,6 процент ошириш кўзда тутилган.

Ҳозирги вақтда кечиктирмай амалга ошириладиган вазифа шундан иборатки, меҳнат унумини анча ошириш тадбирлари халқ хўжалигини янада ривожлантиришга раҳбарлик қилиш соҳасидаги ҳамма ишларнинг марказида туриши керак. Ҳарбир саноат корхонасида, ҳарбир қурилишда, транспортда, ҳарбир колхозда, совхозда, машина-трактор станцияларида меҳнат унумини анча ошириш учун чинакам кенг халқ ҳаракатини авж олдириш керак.

Москва шаҳри ва Москва областидаги илғор корхоналарнинг ташаббуси блан 1954 йил давлат планини муддатидан илгари бажариш учун, меҳнат унумини янада ошириш, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва сифатини яхшилаш учун бошланган мусобақага мамлакатимизнинг кенг меҳнаткашлар оммаси баланд руҳ блан қўшилди.

Ишлабчиқаришни ташкил қилиш ва хўжаликка тўғри раҳбарлик қилиш масалалари меҳнат унумини янада тезроқ оширишда жуда катта аҳамиятга эгадир.

Ишлабчиқаришни ташкил қилиш даражасини кўтариш, меҳнатнинг прогрессив методларини кенг жорий қилиш, цикл бўйича ишлашни уюштириш, маҳсулотни график асосида ишлаб чиқариш зарур. Ишлабчиқаришни махсуслаштиришни ва саноат корхоналарини кооперативлаштиришни кенг миқ'ёсда ривожлантириш, детальлар, узеллар ва айрим аш'ёлар ишлаб чиқариш технологиясини стандартлаш ва унификация қилишни бутун чоралар блан амалга ошириш зарур. Корхоналарда меҳнатни техника жиҳатидан нормалаш ишини жиддий суратда яхшилаш керак.

Та'кидлаб ўтиш зарурки, меҳнат унуми планларини бажармаётган корхоналар, одатда, маҳсулотнинг таннархини камайтириш ва жамғармалар тўплаш юзасидан белгиланган топшириқларни ҳам бажармайдилар.

Ўрмон ва қоғоз саноати министрлиги ёғоч тайёрлаш ва ташиш юзасидан белгиланган давлат планларини йил сайин бажармай келмоқда ва халқ хўжалигининг ёғоч материалларга нисбатан ўсиб бораётган эҳтиёжини та'минламаётир. Юқорида айтилганидек, ёғоч тайёрлашда меҳнат унуми паст бўлиб, таннархи юқоридир. Кейинги йиллар давомида бу тормоқ зиён кўраётган тормоқ бўлиб қолмоқда. Масалан, 1951 йилда ўрмон саноатининг кўрган зиёни 1,4 миллиард сўмни, 1952 йилда 1,8 миллиард сўмни, 1953 йилда 2,2 миллиард сўмни ташкил қилди. 1953 йилда ёғоч тайёрлаш корхоналарида таннарх планда кўрсатилганидек 3 процент камайиш ўрнига 1952 йилдагига нисбатан анча кўтарилди.

(ДАВОМИ ТУРТИНЧИ БЕТДА)

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ МАЖЛИСЛАРИ

СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети тўғрисида

СССР Молия министри депутат А. Г. ЗВЕРЕВ доклади

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Кўмир саноати министрлигининг корхоналарида ҳам маҳсулотнинг таннархини камайтириш планларининг бажарилиши ёмон аҳволда. Кўмир саноати трестлари ва комбинатларининг талайгина қисми таннархини камайтириш топшириқларини систематик равишда бажармаётирлар, министрлик бўйича бутун маҳсулотнинг таннархи 1953 йилда планда кўрсатилганидан 700 миллион сўмдан ҳам кўпроқ ошиб кетди.

Бир единица маҳсулот ишлаш учун хомаш'ёдан, материаллардан, ёқилгидан ва электр қувватидан фойдаланишда иқтисод қилиш, брак натижасида бўладиган нобудгарчиликни камайтириш ва бошқа ўринсиз харажатларни тугатиш— таннархини камайтиришда, хўжаликдаги ресурсларни сафарбар қилишда катта аҳамиятга эга.

Кўп хўжалик раҳбарлари ишлабчиқаришнинг ички резервларини сафарбар қилиш учун зарур даражада кураш олиб бормаётирлар, нобудгарчиликка ва ўринсиз харажатларга йўл қўймоқдалар. 1953 йилда иттифоқ министрликларининг саноат корхоналарида брак натижасида бўлган нобудгарчилик 3,2 миллиард сўмни ташкил қилди.

Қора металлургия корхоналарининг мартен цехларида хомаш'ё ва материалларни сарфлаш юзасидан белгиланган нормаларга риоя қилмаслик натижасида 238 минг тонна металл шихтаси ва прокат цехларида 200 минг тоннадан кўп металл ортиқча сарфланди.

Балиқ саноати корхоналарида 1953 йилда брак, ўринсиз харажатлар ва бошқа нобудгарчиликлар қарийб 300 миллион сўмни ташкил қилди.

Маҳсулот айрим хилларининг таннархи юқори бўлишига. министрликлар ва бош бошқармаларнинг ишлабчиқариш программасининг айрим корхоналар бўйича шу корхоналарнинг махсуслаштирилганликларини, кооперативлаштирилганлигини назарда тутиб. тўғри тақсимлаш, шунингдек уларнинг рентабель ишлашини та'минлаш масалаларига етарли э'тибор бермаётганликлари кўпинча сабаб бўлмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси маҳсулотнинг қимматлашувига олиб бормоқда.

Шундай фактлар ҳам оз эмаски, тахминан бир хилдаги шароитда иш олиб бораётган корхоналарда бир хилдаги маҳсулотнинг таннархи бир-биридан кескин суратда фарк қилмоқда.

Масалан, Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг корхоналарида 1953 йилда бир типдаги стандарт уйни тайёрлаш 56 минг 400 сўмга тушган бўлса, Қурилиш министрлигининг корхоналарида 75 минг 600 сўмга тушди; яна бошқа бир типдаги уйнинг таннархи аввалги министрлик корхоналарида 56 минг сўмни ташкил этган бўлса, иккинчи министрлик корхоналарида 92 минг сўмни ташкил этди.

Ҳатто шиша идишлари сингари анча оддий маҳсулот ишлаб чиқаришда бир хилдаги маҳсулотларнинг таннархи шундай маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи корхоналарда турлича бўлмоқда.

Масалан, Гусьдаги хрусталь заводида бир стаканнинг таннархи Дятьков хрусталь заводида ана шундай стаканнинг таннархидан бир ярим баравар юқори. Гусь заводида бир кўзачанинг таннархи Дятьков заводида ишланган худди шундай кўзачанинг таннархидан икки баравардан зиёдроқ юқори. Бунинг сабаби шундаки, Гусь заводида хомаш'ёни, электр қувватини ортиқча сарфлашга, маҳсулотнинг кўп синишига ва бошқа ўринсиз нобудгарчиликларга йўл қўйилиб келди.

Инструмент ва тарадан фойдаланиш масалаларига жиддий э'тибор бериш керак. Халқ хўжалигида инструмент ва тара учун бўлаётган ҳаражатлар ўнларча миллиард сўмни ташкил этади.

Кейинги вақтларгача кўп миқдорда универсал инструмент корхоналарнинг ўзида тайёрланмоқда, бу эса инструмент саноати корхоналаридагига қараганда бирнеча баравар қимматга тушади. Бунинг натижасида халқ хўжалигига кўпгина зиён етказилмоқда.

Инструментдан эҳтиёт қилиб фойдаланишга зарур даражада э'тибор берилмаётир. Илғор корхоналарнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, инструментни тиклаш ва ремонт қилиш тўғри ташкил қилинган тақдирда инструментга бўлган эҳтиёжни 20 — 25 процент қисқартиш мумкин.

Тарадан тежаб-тергаб фойдаланишдан резервлар кам эмас. Унча тўлиқ бўлмаган ма'лумотларга қараганда, халқ хўжалигида тара учун бўлаётган харажатлар йилига 10 миллиард сўмдан ортади.

Таранинг кўп қисмидан, айниқса ёғоч тарадан такрор фойдаланиш ҳозирги вақтда 15 — 20 процентдан ошмайди.

Тарадан тўғри фойдаланиш халқ хўжалигига кўп иқтисод келтириши мумкин. Ёғоч тарадан такрор фойдаланишнинг ўзигина йил давомида миллионларча кубометр ёғоч материалларини ва неча юз миллион сўм маблағни тежаш имкониятини берган бўлар эди.

Автотранспорт хўжалигида ҳам таннархни янада камайтиришнинг катта резервлари бор.

Кейинги йиллар ичида автотранспортнинг ишини яхшилаш соҳасида бирқанча тадбирлар амалга оширилди. Броқ, автотранспортда юк ташишнинг таннархи ҳалигача юқори бўлиб келмоқда. Юк ташийдиган автомобиль паркидан кўпинча қониқарсиз фойдаланилмоқда. Автомашиналарнинг юксиз йўл юришлари кўп бўлмоқда. Автомашиналардан ёмон фойдаланилаётганлиги натижасида иш вақтининг деярлик ярми юк ортиш ва юк туширишни кутиш блан ўтмоқда. Юк ортиш-юк тушириш ишларини механизациялаш ишлари ҳали ҳам сустдир. Мана шуларнинг ҳаммаси юк ташиш баҳосининг қимматлашувига олиб бормоқда.

Юкларни марказлашган тартибда ташиш автотранспорт блан юк ташишнинг таннархини камайтириш учун катта аҳамиятга эга. Москвада юкларни марказлашган тартибда ташиш тартиби қўлланилаётганлиги кўпгина ходимларни хўжаликнинг бошқа тормоқларида ишлаш учун бўшатиб бериш, автотранспортнинг ишини кескин суратда яхшилаш имкониятини берди: ғишт ташишда автомобильлардан фойдаланиш 2,8 марта, кўмир ташишда 4,3 марта, қора металлар ташишда 4,7 марта ошди. Шу блан бирга марказлашган тартибда юк ташишда корхоналарнинг ва қурилишларнинг харажатлари 1953 йилда 39 процент камайди.

Маҳсулотнинг сифатини яхшилаш халқ хўжалик жиҳатидан ниҳоят катта аҳамиятга эгадир. Бу вазифани муваффақиятли бажариш ижтимоий меҳнатни кўп даража тежашга эришиш учун имкон беради. Ҳозирги замон техникаси даражасига жавоб берадиган юқори сифатли машиналар ва ускуналар ишлаб чиқариш уларнинг иш унумини ва ишлаш муддатини оширади, меҳнат унумини оширишга ва махсулотнинг таннархини камайтиришга ёрдам беради. Халк исте'мол қиладиган молларнинг сифатини яхшилаш меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини кўтаришнинг муҳим шартларидан биридир. Совет моллари а'ло сифатли ва чиройли бўлиши ҳамда исте'молчиларнинг ўсган талаб ва ҳавасини тўла қондириши лозим.

Броқ, паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни давом этдираётган, давлат стандартларини ва техника шартларини қўпол равишда бузаётган корхоналар ҳали ҳам бор. 1953 йилда қишлоқ хўжалик министрлигининг қабул қилиб олучи ходимлари Тошкент ва Таганрог қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларида тайёрланган машиналарнинг 16 процентини брак қилдилар ва нуқсонларини тузатиш учун қайтардилар. Халқ исте'мол қиладиган молларнинг сифатини пасайтириб чиқариш фактлари кам эмас.

Паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга олиб келаётган камчиликларни қат'иян битириш, ҳарбир корхонада юқори сифатли маҳсулот ва моллар ишлаб чиқаришни та'минлаш зарур.

* * *

Совет давлати капитал қурилишга ҳар йили жуда кўп маблағ сарфламоқда. Шу муносабат блан қурилиш баҳосини камайтириш жиддий аҳамиятга эгадир. Илғор қурилишлар қурилиш ишларини ташкил қилишда қимматли тажриба тўпладилар, бу тажрибани оммалаштириш қурилишнинг сифатини яхшилашга, қурилишнинг муддатларини қисқартишга ва баҳосини камайтиришга имкон беради. Аммо кўпгина қурилиш ташкилотлари бешйиллик планнинг қурилиш ишлари баҳосини камайтириш тўғрисидаги топшириқларини ҳалигача бажармай келмоқдалар ва кўп зиён кўрмоқдалар.

Кўп қурилишларда ишларни тўғри ташкил қилиш та'минланмаган, ишчи кучининг қўнимсизлиги, механизмларнинг бекор туришлари юз бермоқда, бунинг натижасида кўп корхоналар, бинолар ва иншоотлар тамомланмай қолди. Бу ҳол чала қолган қурилишларнинг кўпайишига олиб келмоқда. Жумладан бундай аҳвол Нефть саноати министрлиги бўйича ва СССР Озиқ-овқат моллари саноати министрлиги бўйича юз бермоқда. Материалларни ва пул маблағларини жуда кўп қурилишларга ва қурилиш ташкилотларига сочиб юбориш практикаси ҳалигача йўқотилган эмас. Бу қурилиш ташкилотлари орасида механизация воситаларидан унумсиз фойдаланаётган майда ташкилотлар кўп.

Қурилиш министрлигининг қурилиш ташкилотлари 1953 йилда қурилиш-монтаж ишларининг планда белгиланган баҳосини 9 процент ошириб юбордилар, бунинг натижасида планда мўлжалланганича 1,1 миллиард сўм фойда олиш ўрнига, 700 миллион сўмдан ортиқ зарар кўрилишига йўл қўйдилар. Электростанциялар ва электр саноати министрлиги ҳам қурилишнинг планда белгиланган баҳосини 10,3 процент оширишга ҳамда Қурилиш материаллари саноати министрлигининг иттифоқ аҳамиятига эга бўлган корхоналарини қуришда 12,8 процент ва СССР Озиқ-овқат моллари саноати министрлигининг иттифоқ аҳамиятига эга бўлган корхоналарини қуришда 12,7 процент юқори бўлишига йўл қўйилди.

Проект-смета ишини яхшилаш капитал ишларнинг планларини бажариш ҳамда қурилишнинг баҳосини камайтириш учун жиддий аҳамиятга эга. Лекин кўп қурилишлар проект-смета ҳужжатлари блан ўз вақтида та'минланмаётир, бу эса қурилишни кечиктириб юбормоқда. Қурилишда типовой ва такрор проектлар ҳали анча кам жорий қилинмоқда.

Ма'лумки, қурилишларнинг ички ресурсларини сафарбар қилиш капитал қурилишни маблағ блан та'минлаш манба'ларидан биридир. Броқ, кўп министрликлар ва идоралар қурилишда материаллар ва ускуналар запасларининг нормадан ортиқ кўпайишига йўл қўйиб келмоқдалар. Бу ҳол биринчи навбатда Қора металлургия министрлигига, Нефть саноати министрлигига, Электростанциялар ва электр саноати министрлигига тааллуқлидир. Қурилишларнинг раҳбарлари материал ва ускуналарнинг запасларини белгиланган нормативларга келтириш учун жиддий чоралар кўришлари лозим.

Узоқ муддат блан маблағ берадиган банклар қурилиш ташкилотларининг ички ресурсларини сафарбар қилишлари устидан, қурилиш баҳосини камайтириш ва жамғармалар тўплаш планлари юзасидан берилган топшириқларнинг улар томонидан қандай бажарилаётганлиги устидан, шунингдек капитал қурилиш учун берилаётган маблағлардан мақсадли фойдаланиш устидан контроль қилишни кучайтиришлари лозим.

* * *

Саноат, қишлоқ хўжалиги, транспорт соҳасида ва халқ хўжалигининг бошқа тормоқлари соҳасида Партия ва Ҳукумат томонидан қўйилган вазифалар корхоналардаги ва хўжалик ташкилотларидаги ҳамма раҳбарларнинг ишлабчиқариш экономикаси масалаларига э'тиборни кучайтиришларини талаб қилади.

Аммо шуни айтиш керакки, хўжалик ташкилотларининг кўпгина раҳбарлари корхоналарнинг молиявий хўжалигини мустаҳкамлаш масалаларига етарли э'тибор бермаётирлар, молиянинг аҳволини кузатиб бормаётирлар, планларнинг бажарилишига эса фақат миқдор кўрсаткичларига қараб баҳо бермоқдалар, хўжалик ҳисобидан тегишли даражада фойдаланмаётирлар, материаллардан ва маблағлардан фойдаланишда зарур даражада иқтисодий тежашни амалга оширмаётирлар.

Ишлабчиқариш экономикаси ва молияни ташкил қилиш масалаларига бундай муносабатда бўлишга қат'иян барҳам бериш зарур. Вазифа молиядан корхоналарнинг хўжалик фаолиятини яхшилаш, хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш ва қаттиқ иқтисодий тежашни амалга ошириш учун фойдаланишдан иборатдир.

Совет давлати бюджет маблағларининг жуда кўп қисмини социалистик экономикани ривожлантиришга сарфлаш блан бирқаторда халқ хўжалигини ривожлантиришга ва аҳолининг эҳтиёжларини қондиришга бевосита боғлиқ бўлмаган харажтларни бутун чоралар блан камайтириш тадбирларини кўрмоқда.

Бу гап даставвал идора харажатларига тааллуқлидир, чунки идора харажатлари ҳали ҳам каттадир. Министрликлар ва идораларнинг кўп раҳбарлари аппаратнинг ишини систематик равишда яхшилаш ва уни қисқартиб бориш ўрнига кўпинча идора аппаратининг штатларини кўпайтириш ҳақида масала қўймоқдалар.

Министрликлар ва ташкилотларнинг раҳбарлари ортиқча звеноларни қат'иян қисқартириб боришлари, аппарат ишини яхшилашга ва унга сарф бўлаётган маблағларни тежашга эришишлари керак.

Шу блан бирга Партия ва Ҳукумат молия системасининг ходимлари олдига ҳам катта талаблар қўймоқдалар. Молия системасининг ходимлари таннархни камайтириш ва фойдалар олиш топшириқларининг корхоналар хўжалик ташкилотлари томонидан бажарилиши устидан, иқтисодий тежашга риоя қилиниши устидан, тўловларни бюджетга ўз вақтида топшириш устидан контроль қилишни кучайтиришлари лозим.

Кўп молия ва банк органлари бевосита корхоналарда, хўжалик ташкилотларда молиявий контроль қилишни ҳалигача бўш амалга оширмоқдалар. маҳсулотнинг таннархини камайтиришда мавжуд бўлган резервларни очиб бермаётирлар, хўжалик ташкилотларининг ишидаги камчиликларни битириш тўғрисида раҳбар партия ва совет органлари олдига масалалар қўйишда етарли даражада активлик кўрсатмаётирлар.

Молия ва кредит муассасаларининг ходимлари хўжалик ташкилотларининг фаолияти устидан молиявий контроль қилишни янада оперативроқ амалга оширишлари, уларнинг экономикасини ва молиясини чуқур ўрганишлари ҳамда молиявий-хўжалик фаолиятини яхшилашда уларга зарур даражада ёрдам беришлари лозим.

Депутат ўртоқлар!

СССР Олий Совети тасдиқига тақдим қилинган СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети халқ хўжалик жиҳатидан катта аҳамиятга эгадир ва у коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишга ёрдам беради.

Бюджетнинг бажарилиши социалистик хўжаликни янада ривожлантириш, мамлакатимиз халқларининг моддий аҳволини ва маданий савиясини кўтариш соҳасида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ҳукумати ишлаб чиққан планларни амалга оширишда муҳим роль ўйнайди. (**Қарсаклар**).

Ташқи ишлар министрларининг Жанва Кенгашига доир

СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотов ташқи ишлар министрларининг Кенгашида қатнашиш учун яқин кунларда Жанвага жўнайди. Бу Кенгаш Берлин Кенгашида қабул қилинган қарорга мувофик чақирилади.

Жанвага В. М. Молотов блан биргаликда СССР Ташқи Ишлар Министрининг Ўринбосарлари А. А. Громико ва В. В. Кузнецов, СССРнинг Хитой Халқ Республикасидаги Элчиси П. Ф. Юдин, СССРнинг АҚШдаги Элчиси Г. Н. Зарубин, СССРнинг Франциядаги Элчиси С. А. Виноградов, СССРнинг Корея Халқ-Демократик Республикасидаги Элчиси С. П. Суздалев, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Коллегиясининг А'золари Н. Т. Федоренко, А. А. Соболев, Л. Ф. Ильичев, шунингдек А. А. Лавришчев, К. В. Новиков ва бошқа маслаҳатчилар ҳамда экспертлар борадилар.

РУМИНИЯ ИШЧИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БУХАРЕСТ, 20 апрель. (ТАСС). Кеча Румииия ишчи партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум қуйидаги масалаларни муҳокама қилди:

1. Румииия ишчи партияси Марказий Комитетининг 1953 йил август ойида бўлиб ўтган пленуми қарорларини бажаришнинг бориши ҳамда 1954 йилги давлат планини ва давлат бюджетини амалга ошириш тадбирлари.

2. Ба'зи партиявий-ташкилий масалалар.

Пленум кун тартибидаги биринчи масала юзасидан М. Константинеску, Д. Петреску ва Г. Апостол ўртоқлар томонидан тақдим этилган ҳисоботларни эшитди ва ма'қуллади.

Кун тартибидаги иккинчи масала юзасидан пленум ўртоқ Георгиу-Дежнинг ахборотини эшитди ва ма'қуллади.

Пленум қарор қилди:

1. Румииия ишчи партияси Марказий Комитетининг секретариати ҳукуматда иш блан банд бўлмаган тўрт кишидан иборат бўлади. Марказий Комитетнинг секретариати партиянинг кундалик оператив ишлари блан машғул бўлади. Унинг фаолиятига Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси етакчилик қилади.

2. Марказий Комитетнинг бош секретари лавозимини тугатиш тўғрисида ва Марказий Комитетнинг биринчи секретари лавозимини та'сис этиш ҳақида ўртоқ Георгиу-Дежнинг таклифи қабул қилинсин.

Пленум Георге Апостолни Марказий Комитетнинг биринчи секретари қилиб, Николае Чаушеску, Михай Даль ва Янош Фазекашни эса Марказий Комитетнинг секретарьлари қилиб сайлади.

Пленум Н. Чаушескуни ва А. Дрэгични Румииия ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'золигига кандидат қилиб сайлади.

Пленум М. Мужикни ва М. Рошнануни Румииия ишчи партияси (РИП) Марказий Комитетининг а'золигига кандидат қилиб ҳамда Я. Фазекашни РИП Марказий Комитетининг а'зоси қилиб сайлади.

Пленум Румииия ишчи партиясининг иккинчи с'ездини 1954 йил 30 октябрьда чақиришга қарор қилди.

РУМИНИЯ БУЮК МИЛЛАТ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИ

БУХАРЕСТ, 20 апрель. (ТАСС). Бугун бу ерда Буюк Миллат мажлисининг учинчи сессияси очилди. Сессия 1954 йилги давлат бюджети тўғрисидаги докладни муҳокама қилади, Буюк Миллат мажлиси президиумининг Буюк Миллат мажлисининг иккинчи ва учинчи сессиялари ўртасида чиқарган фармонларини тасдиқлайди, Румииия Халқ Республикаси Олий судининг а'золарини ва маслаҳатчиларини сайлайди ва бошқа масалаларни кўради.

АҚШ ЎРТА ШАРҚДА ҲАРБИЙ БЛОК ТУЗИШГА ЗЎР БЕРИБ УРИНМОҚДА

ТЕҲРОН, 18 апрель. (ТАСС). Эрондаги «Дун'ёи эмрўз» газетаси «Ўрта Шарқ блоки уюштириш йўлидаги уринишлар давом этдирилмоқда» сарлавҳали мақоласида, Америка дипломатияси Ўрта Шарқда ҳарбий иттифоқ тузишга зўр бериб уринмоқда, деб ёзади.

Газетанинг уқтириб ўтишича, Америка планларида Ўрта Шарқда Туркияга ҳал қилучи ўрин берилади, Туркия-Покистон шартномасининг «маданий» ва «иқтисодий» мақсадлари эса фақат ниқоб хизматини ўтайди. Ҳақиқатда эса, деб ёзади газета, ишнинг моҳияти АҚШига стратегик базалар бериб қўядиган ҳарбий бирлашмани тузишдан иборатдир.

Вашингтоннинг ҳарбий иттифоққа араб мамлакатларини тортиш йўлидаги уринишлари кейинги вақтда кучайди. «Ироқ короли Файсалнинг ва бошқа бирқанча сиёсий арбобларнинг яқинда Покистонга қилган сафари,—деб ёзади газета, — шунингдек Саудия Арабистони королининг Карачига қилган сафари ана шу уринишлардан дарак беради. АҚШ сиёсий ва ҳарбий арбобларининг Ўрта Шарққа тез-тез келиб туриши, шу жумладан Америка генерали Брэдлининг яқинда Дамашққа келиб кетганлиги ҳам ана шу вазифаларни амалга ошириш имкониятларини ўрганишни мақсад қилиб қўяди... Бизнинг мамлакатимизга келганда, — деб қайд қилиб ўтади газета, — Вашингтоннинг Эронни Анқара-Карачи иттифоқига тортиш йўлида зўр бериб уриниши давом этмоқда.

Яқинда «Нью-Йорк таймс» газетаси бундай деб ёзади: Вашингтоннинг фикрича, Эроннинг бу иттифоққа қўшилишига эришиш учун бутун кучни сарфлаш керак».

ПОКИСТОН БЛАН АФҒОНИСТОН ЎРТАСИДАГИ МУЗОҚАРАЛАР ТЎҒРИСИДА АФҒОН ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

КОБИЛ, 20 апрель. (ТАСС). Афғонистонда чиқадиган «Анис» газетаси бошмақоласида «Афғонистон блан Покистон ўртасидаги муносабатлар икки давлат федерациясини ёки конфедерациясини тузиш тўғрисида масала қўйиш ва бундай масалани ҳал этишдан жуда йироқдадир» деб ёзади. «Нью-Йорк таймс» газетасининг «Афғонистон хавфсираётганлиги сабабли Покистонга қўшилишни истайди» деган баёнотига тўхталиб, «Анис» газетаси бундай деб ёзади:

Газетанинг қайси томондан бундай хавфни кўрганини биз билмаймиз. Агар бунда Совет Иттифоқи кўзда тутилаётган бўлса, у вақтда шуни билиш керакки, Афғонистоннинг мустақиллиги э'лон қилинган пайтдан бери ўтган чорак аср давомида унинг шимолий қўшниси блан бўлган муносабатлари дўстлик ва ўзаро ҳурматдан иборат мустаҳкам негизга асосланганидир ҳамда энг мушкул ва даҳшатли даврлардаги синовлардан ўтди. Ана шу ажойиб муносабатлар ҳозирги вақтда кундан-кунга ҳартомонлама мустаҳкамланмоқда. Шу сабабли Афғонистоннинг бу хил хавфсирашлари ҳақидаги гаплар қуруқ сафсатадан иборатдир ва газетанинг бехабарлигини кўрсатади.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Ўзбекистон областьларида ҳаво булутли бўлиб, ба'зи жойларда бироз ёмғир ёғади. Температура 22 — 27 даража иссиқ бўлади. Тошкентда ҳаво булутланиб туради, лекин ёғингарчилик бўлмайди. Температура 23 — 25 даража иссиқ бўлади

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ХАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/IV да **Шоҳи сўзана**, 23/IV да **Юрак сирлари.**

НАВОИИ НОМЛИ ТЕАТРДА — Палиашвили номидаги Ленин орденли Давлат Академик опера ва балет театрининг солисти, «Кето ва Котэ» бадиий музикали фильмида бош рольни ижро этучи Грузия ССР халқ артисти **Бату Кравейшвилининг гастрольлари,** 22/IV да **Севилья сартароши.**

23/IV да **Улуғ канал.** Спектакльда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Саттор Ярашев, Насим Ҳошимов,** солист **Ойниса Кучликовалар** қатнашади. Дирижёр—СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати, профессор **Мухтор Ашрафий.**

МУКИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 22/IV да **Офтобхон**, 23/IV да **Сорочин ярмаркаси.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 24/IV да **татар музика ва ашула кечаси.** Концерт кеч соат 8 да бошланади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Ёшлар коллективининг гастрольлари.** Янги аттракцион — **«Муз устида карнавал».** Тамоша давомида — қизиқчи **Олег Попов** қатнашади. Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

«РОДИНА», НАВОИИ номли, СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги бадиий фильм **Кема командири.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **манзарали ва хроникал ҳужжатли фильмлар:** 1) **Океан музларида,** 2) **ДОСААФда отиш спорти,** 3) **«Фан ва техника» журнали № 1.**

«КИНОПРОКАТ»
ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
КИНОУСТАНОВКАЛАРДА КЎРСАТИШ УЧУН

ИККИ ЧАҚАЛИК УМИД

НОМЛИ ЯНГИ ИТАЛЬЯН БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ ЧИҚАРАДИ.

Сценарий авторлари — **Р. Кастеллани, Т. Филиппо.**
Режиссёр — **Ренато Кастеллани.**
Бош рольларда қатнашган артистлар:
Кармела — **Мария Фиоре.**
Антонио — **Винченцо Музолино.**
Бу фильмни Италиядаги «Универсалчине» студияси ишлаган.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ
Ўрта Осиё Давлат университети
ҚУЙИДАГИ ШТАТЛИ ВАЗИФАЛАРДА ИШЛАШ УЧУН
КОНКУРС Э'ЛОН ҚИЛАДИ

КАФЕДРА МУДИРЛАРИ:
физик география, Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари тарихи, тупроқшунослик, қуйи ўсимликлар, физик химия, журналистика, экспериментал физика, математик анализ, палеонтология, жисмоний тарбия ва спорт кафедраларига.

ДОЦЕНТЛАР:
физик география, Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари тарихи, тупроқшунослик, физик химия, рус тили, журналистика, экспериментал физика, математик анализ, палеонтология, петрография кафедраларига.

СТАРШИЙ ЎҚИТУВЧИЛАР:
физик география, Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари тарихи, рус тили, журналистика, экспериментал физика, математик анализ, палеонтология, жисмоний тарбия ва спорт кафедраларига.

ЎҚИТУВЧИЛАР ЁКИ АССИСТЕНТЛАР:
тупроқшунослик, қуйи ўсимликлар, физик химия, рус тили, экспериментал физика, математик анализ, жисмоний тарбия ва спорт кафедраларига.

Ариза бериш муддати — 1954 йил 10 майгача.

Аризага қуйидаги ҳужжатларни икки нусхада қўшиб бериш лозим: кадрларни ҳисобга олиш варақаси, таржимаи ҳол, олий ма'лумот ҳақидаги дипломнинг ҳамда илмий унвон ва даража ҳақидаги ҳужжатларнинг нотариус тасдиқлаган копиялари, кейинги иш жойидан сиёсий ва иш характеристикаси, илмий асарларининг рўйхати, рецензиялар ва улар ҳақидаги фикрлар, 6Х9 сантиметр ҳажмида иккита фотокарточка.

Ариза ва ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 35-нчи уй, Ленин номидаги Ўрта Осиё давлат университетининг кадрлар бўлими.

«УЗБЕКГИПРОЦВЕТМЕТ»ГА

қурувчи-конструктор инженерлар ва техниклар, архитекторлар, топограф, геодезист, геолог, гидрогеолог инженерлар ва техниклар, водопровод ва канализация, кон электромеханикаси проектини тузучи инженерлар ва техниклар

КЕРАК

Адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 10-нчи уй.

Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти
ҚУЙИДАГИ ВАЗИФАЛАРДА ИШЛАШ УЧУН
КОНКУРС Э'ЛОН ҚИЛАДИ

КАФЕДРА МУДИРЛАРИ (ДОЦЕНТЛАР)
Марксизм-ленинизм асослари, чет тилларни ва адабиётини ўқитиш методикаси, роман-герман филологияси кафедраларига

КАФЕДРА ДОЦЕНТЛАРИ:
педагогика ва психология, чет тиллар, инглиз тили, немис тили, француз тилини ўқитиш методикаси, роман-герман филологияси кафедраларига.

Педагогикадан старший ўқитучи (ўзбек тилида дарс бериш учун).

Латин ва рус тилидан старший ўқитучилар ва ўқитучилар (ўзбек группаларида дарс бериш учун).

Конкурс муддати — 1 ой.

Ариза ва ҳужжатларни тақдим қилиш ва керакли справкаларни сўраш учун адрес: Тошкент шаҳар, Сапёрная кўча, 11-нчи уй. Телефон — 31-765, 33-448.

Тахтапул кўча, 2-нчи проезд, 33-нчи уйда турувчи **Маҳсума Тўлагановани̇нг** Тахтапул кўча, 2-нчи проезд, № 38-б уйда турувчи Сирожиддин Абдумаликовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-нчи участка халқ судида кўрилади.

Саноат корхоналари ҳисобчиларини
ТАЙЁРЛАЙДИГАН
сиртқи курсга
ЎҚУЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Ўқиш муддати 12 ой. Ўқиш ҳақи — 250 сўм (4 га бўлиб тўланади).

Курс проспектини олиш учун 40 тийинлик почта маркасини юбориш керак. Курснинг адреси: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 15-нчи тупик, 1-нчи уй, ЦСУ ўқув комбинати.

Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлигининг Қурилиш-монтаж тресги
«ЎЗСТРОЙТРЕСТ»ГА
қурилиш-монтаж бошқармаларининг бошлиқлари ва бош инженерлари вазифасида ва трест аппаратида ишлаш учун тажрибали **қурилиш инженерлари,** шунингдек **қурилиш техниклари, механик инженерлар, экскаваторчилар, кранчилар, монтажчи слесарьлар, дурадгорлар, ғишт терувчилар, электросваршиклар, автогенчилар ва бошқа малакали ишчилар**

К Е Р А К

Ҳукумат қарорига мувофиқ, 1954 йил февраль ойидан бошлаб, трест ходимларига илгариги Оғир саноат қурилиши министрлигининг қурилиш ташкилотлари учун белгиланган окладлар жорий этилиб, 20% миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

Тошкент шаҳар, К. Цеткин кўчаси, 54-нчи уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 137, Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р.01714. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1317.